

แนวทางการประเมินผล ด้วยทางเลือกใหม่

ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา

กรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ

แนวทางการประเมินผลด้วยทางเลือกใหม่
ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2544
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา

กรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ

แนวทางการประเมินผลด้วยทางเลือกใหม่

ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

พิมพ์แจกครั้งที่ 1 พ.ศ. 2546

จำนวนพิมพ์ 50,000 เล่ม

© สงวนลิขสิทธิ์ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

ISBN : 974 - 269 - 3552

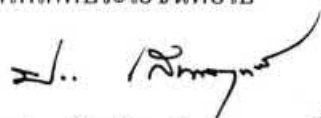
คำนำ

การวัดและประเมินผล เป็นมาตรการหนึ่งที่จะช่วยให้สถานศึกษาได้ข้อมูลทางการเรียน มาพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ดังนั้นการวัดผลประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงต้องประเมินด้วย ทางเลือกใหม่หรือประเมินตามสภาพจริง โดยใช้วิธีการวัดที่หลากหลาย มีความเที่ยงตรงและ เชื่อมั่นได้ ผลการวัดและการประเมินแสดงถึงความรู้ความสามารถของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง และผู้เรียนนำความรู้ความสามารถไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้

กรมวิชาการ โดยความร่วมมือจากครู-อาจารย์ ได้จัดทำเอกสารแนวทางการประเมิน ผลทางเลือกใหม่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 สาระ ดังนี้

1. แนวทางการประเมินผลด้วยทางเลือกใหม่ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
2. แนวทางการประเมินผลด้วยทางเลือกใหม่ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
3. แนวทางการประเมินผลด้วยทางเลือกใหม่ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
4. แนวทางการประเมินผลด้วยทางเลือกใหม่ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
5. แนวทางการประเมินผลด้วยทางเลือกใหม่ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
6. แนวทางการประเมินผลด้วยทางเลือกใหม่ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
7. แนวทางการประเมินผลด้วยทางเลือกใหม่ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. แนวทางการประเมินผลด้วยทางเลือกใหม่ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)

กรมวิชาการ ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ศึกษาพิเศษ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู-อาจารย์ และผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนนักวิชาการของกรมวิชาการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนในการจัดทำ แนวทางการประเมินผลด้วยทางเลือกใหม่ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 8 กลุ่มสาระ ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยมุ่งหวังว่าเอกสารเล่มนี้จะมีส่วนช่วยให้ครู-อาจารย์ และผู้เกี่ยวข้องได้แนวทางเพื่อนำไปประยุกต์ใช้และพัฒนาให้เกิดประโยชน์ต่อไป

(นายประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์)

อธิบดีกรมวิชาการ

สารบัญ

หน้า

บทที่ 1	ความสำคัญ	1
	ธรรมชาติวิชา	1
	กระบวนการเรียนรู้	2
	คุณภาพของผู้เรียน	4
	สาระและมาตรฐานการเรียนรู้	9
บทที่ 2	เทคนิคการประเมินที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	18
	แนวทางการประเมินด้วยทางเลือกใหม่	18
	การวัดผลและประเมินผลการเรียนภาษาไทย	22
	หลักการของการประเมินผลในชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพ	27
	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลผลการเรียนของผู้เรียน	28
	การรายงานผลการประเมิน	29
	ข้อพึงปฏิบัติ	29
	แหล่งการเรียนรู้	30
	ประเภทของสื่อการเรียนการสอน	31
บทที่ 3	วิธีการ/ขั้นตอน และการออกแบบ	32
	การออกแบบหน่วยการเรียนรู้	34
	การออกแบบงานหรือภาระงาน	34
	การกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics)	35
บทที่ 4	ตัวอย่างแนวทางการประเมิน	41
บทที่ 5	สรุป และข้อเสนอแนะ	69
	คณะผู้จัดทำ	72
	เอกสารอ้างอิง	73

บทที่ 1

ความสำคัญ

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ และเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอย่างมีคุณธรรม ทำให้สามารถประกอบกิจกรรมการงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ความคิด วิเคราะห์ วิวิจารณ์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพ ให้มีความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจ ภาษาไทยเป็นสื่อที่แสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี ชีวิตทัศน์ โลกทัศน์ และสุนทรียภาพ โดยบันทึกไว้เป็นวรรณคดีและวรรณกรรมอันล้ำค่า ภาษาไทยจึงเป็นทรัพย์สินทางปัญญาของชาติที่ควรค่าแก่การเรียนรู้ เพื่ออนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

ธรรมชาติวิชา

ภาษาไทยเป็นวัฒนธรรมของการใช้ถ้อยคำเพื่อสื่อสารให้เกิดความเข้าใจตรงกัน และตรงตามจุดมุ่งหมายของการสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นการแสดงความคิด ความต้องการและความรู้สึก คำในภาษาไทยประกอบด้วยเสียงและรูปของพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ส่วนประโยคเป็นการเรียงคำตามหลักเกณฑ์ของภาษา และประโยคหลายประโยคเรียงกันเป็นข้อความ นอกจากนั้นภาษาไทยยังมีเสียงหนักเบา มีระดับของภาษา ซึ่งต้องใช้ให้เหมาะกับบุคคลและกาลเทศะ ภาษามีการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลา ตามสภาพวัฒนธรรมของกลุ่มคน ตามสภาพของสังคมและเศรษฐกิจ ภาษาเป็นวิชาทักษะที่ต้องการการฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ ไม่ว่าจะเป็นการอ่าน การเขียน การพูด การฟัง และการดูสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ การใช้ภาษาจึงต้องใช้ให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษา เพื่อสื่อสารให้เกิดประสิทธิภาพ และใช้ภาษาอย่างคล่องแคล่ว มีวิจารณ์ญาณและมีคุณธรรม

ภาษาไทยมีส่วนที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ ได้แก่ วรรณคดีและวรรณกรรมต่างๆ ตลอดจนบทร้องเล่นของเด็ก เพลงกล่อมเด็ก ปริศนาคำทาย เพลงพื้นบ้าน วรรณกรรมพื้นบ้าน สำนวนภาษา อันเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมซึ่งมีคุณค่าทางความคิด ขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อ ค่านิยม ตลอดจนการถ่ายทอดสังคมในอดีต ซึ่งกล่าวไว้ในวรรณคดีและ

วรรณกรรม การเรียนรู้ภาษาไทย จึงต้องเรียนวรรณคดี วรรณกรรม ภูมิปัญญาทางภาษาที่ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีตที่แสดงถึงความเป็นไทย ผู้เรียนจำเป็นต้องศึกษาความเป็นไทย ความงดงามของภาษา ได้แก่ กาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ ที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ และสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน โดยแสดงความรู้สึกนึกคิดไว้ในคำประพันธ์อันงดงาม ด้วยเสียงและการใช้ถ้อยคำให้เกิดความเสนาะ ผู้เรียนจึงจำเป็นต้องศึกษาให้เกิดความซาบซึ้ง ความภาคภูมิใจในภาษาไทย ผ่านผลงานทางภาษา ซึ่งบรรพบุรุษได้ส่งสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน และจะต้องสืบทอดต่อไปในอนาคต เพื่อรักษาความเป็นไทยและวัฒนธรรมทางภาษา

กระบวนการเรียนรู้

ภาษาไทยเป็นเครื่องมือของคนในชาติในการสื่อสารทำความเข้าใจกันและใช้ภาษาในการประกอบกิจการงานทั้งส่วนตน ครอบครัว และกิจกรรมทางสังคมและประเทศชาติ ภาษาไทยยังเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ของคนในชาติ ซึ่งใช้ภาษาในการอ่าน การเขียน การฟัง การพูด และการแสวงหาความรู้ ทั้งยังเป็นวัฒนธรรมของชาติที่จะต้องให้ภาษาให้ถูกต้อง และเป็นเครื่องมือของการบันทึกเรื่องราวจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ดังนั้น การเรียนภาษาไทยจึงต้องเรียนรู้เพื่อให้เกิดทักษะในการสื่อสาร เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ การแสวงหาความรู้และประสบการณ์ เรียนภาษาไทยในฐานะเป็นวัฒนธรรมทางภาษาให้เกิดความชื่นชม ซาบซึ้งและภาคภูมิใจในภาษาไทย โดยเฉพาะคุณค่าของวรรณคดี และภูมิปัญญาทางภาษาของบรรพบุรุษที่ได้สร้างสรรค์งานทางภาษาอันเป็นส่วนเสริมสร้างความงดงามในชีวิต

อนึ่ง การเรียนรู้ภาษาย่อมเกี่ยวพันกับความคิดของมนุษย์ เพราะภาษาเป็นสื่อของความคิด หากมนุษย์ไม่มีภาษาใช้มนุษย์จะไม่สามารถคิดและสื่อสิ่งต่างๆ ได้ การเรียนภาษาไทยจึงต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดสร้างสรรค์ คิดวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล คิดตัดสินใจแก้ปัญหา และวินิจฉัยเหตุการณ์ต่างๆ อย่างมีเหตุผล ขณะเดียวกันภาษาย่อมสร้างเสริมบุคลิกภาพของผู้ใช้ภาษาให้เกิดความเชื่อถือเชื่องมิดด้วยการใช้ภาษาอย่างมีเหตุผล ใช้ภาษาในทางสร้างสรรค์ และใช้ภาษาอย่างสละสลวยงดงาม

ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะที่ต้องการฝึกฝน จนเกิดความชำนาญชำนาญในการใช้ภาษาเป็นการใช้ภาษาอย่างอัตโนมัติ ขณะเดียวกันภาษาไทยก็ยังมีส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระ ได้แก่ กฎเกณฑ์ทางภาษา ซึ่งผู้เรียนจะนำกฎเกณฑ์ทางภาษามาใช้ฝึกฝนจนสามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องตามกฎเกณฑ์อันเป็นลักษณะของภาษาไทย ทั้งการอ่าน การฟัง การพูดและการเขียนซึ่งเป็นทักษะของการแสดงออกทางภาษา แสดงความคิดเห็น แสดงความรู้และประสบการณ์ ผู้เขียนจะต้องรู้กฎเกณฑ์การใช้ภาษาให้ถูกต้อง สามารถเรียบเรียงความคิด

ความรู้ และใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องตามความหมาย และถูกต้องกับกาลเทศะและบุคคล อันเป็นมารยาททางสังคม ซึ่งเป็นส่วนของวัฒนธรรม

การจัดการเรียนรู้ให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย ผู้สอนจะต้องศึกษาวิเคราะห์จุดหมายของหลักสูตร และมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย รวมทั้งเอกสารประกอบหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากผู้ออกความรู้แก่ผู้เรียนไปเป็นผู้สนับสนุน เสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายแก่ผู้เรียน โดยดำเนินการ ดังนี้

1. **เลือกรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** ผู้สอนเลือกรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย และเหมาะสมกับผู้เรียน เช่น กิจกรรมการเรียนรู้แบบทดลอง แบบโครงงาน แบบศูนย์การเรียนรู้ แบบสืบสวนสอบสวน แบบอภิปราย แบบสำรวจ แบบร่วมมือ เป็นต้น

2. **คิดค้นเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** ผู้สอนสามารถคิดค้นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบอื่นๆ และนำมาใช้ให้เหมาะกับปัจจัยต่างๆ ได้แก่ ความรู้ความสามารถด้านเนื้อหาวิชา ความสนใจ และวัยของผู้เรียน ความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้น เวลา สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและชุมชน

3. **จัดกระบวนการเรียนรู้** การจัดกระบวนการเรียนรู้มีหลายรูปแบบ ผู้สอนสามารถเลือกนำมาใช้หรือปรับใช้ โดยคำนึงถึงสภาพและลักษณะของผู้เรียน เน้นให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติตามกระบวนการเรียนรู้อย่างมีความสุข ดังนี้

3.1 **การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน** เป็นการจัดประสบการณ์ตรงให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติเหมือนกับการทำงานในชีวิตจริง ให้อำนาจการแก้ปัญหาด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ รู้จักวิธีการวางแผน คิดวิเคราะห์ ประเมินผลการปฏิบัติงานได้ด้วยตนเอง ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตาม ลักษณะของโครงงานเป็นเรื่องของการศึกษา ค้นคว้าทดลอง ตรวจสอบสมมติฐาน โดยอาศัยการศึกษา วิเคราะห์ และใช้ทักษะกระบวนการ

3.2 **การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์** เป็นวิธีการหรือพฤติกรรมที่จะช่วยให้การดำเนินงานเป็นกลุ่มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คือ ได้ผลงาน ความรู้สึกและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ร่วมงาน ลักษณะของการสอนแบบนี้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้อย่างทั่วถึง ยึดกลุ่มเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ช่วยให้เกิดการเรียนรู้พฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น ผู้เรียนค้นหาคำตอบได้ด้วยตนเอง จนสามารถนำความรู้ ความเข้าใจจากการปฏิบัติงานไปใช้ในชีวิตประจำวัน และอยู่ในสังคมได้อย่างสันติสุข

3.3 **การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความคิด** กิจกรรมที่พัฒนาทักษะความคิดในการเรียนรู้ภาษาไทย ผู้สอนจะต้องใช้คำพูดและวิธีการต่างๆ กระตุ้นให้นักเรียนคิด

ลงมือปฏิบัติ ประเมิน ปรับปรุง แก้ไข พัฒนางานของตน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เช่น กิจกรรมการอภิปราย การวิเคราะห์ การวิจารณ์ การค้นคว้า การทำโครงการ ฯลฯ นอกจากนี้ ผู้สอนยังต้องสอดแทรกคุณธรรมควบคู่ไปด้วย เช่น ความรับผิดชอบ ความอดทน ความเพียรพยายาม นอกจากนี้ ควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนใช้ความคิดอย่างมีวิจารณญาณในการแก้ปัญหา การตัดสินใจ การวางแผนดำเนินชีวิตในอนาคต เพื่อให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

3.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร
ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ตลอดจนชุมชนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร โดยการจัดกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถภาพในการใช้ภาษาทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ด้วยการจัดกิจกรรมในห้องเรียน ในโรงเรียน และในชุมชน เช่น การเล่าเรื่อง การอภิปราย การวิจารณ์ การโต้เถียง การคัดลายมือ การเขียนเรียงความ การทำโครงการ การประกวดการอ่าน การศึกษาค้นคว้า การแข่งขันตอบคำถาม การอ่านทำนองเสนาะ เป็นต้น

3.5 การพัฒนาการเรียนรู้หลักการทางภาษา จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจธรรมชาติ และวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทย เกิดความตระหนักว่าภาษามีความสำคัญและมีพลัง กิจกรรมการพัฒนา การเรียนรู้หลักการทางภาษา จำเป็นต้องจัดควบคู่และสัมพันธ์กับกิจกรรมพัฒนาทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารทุกกิจกรรม

3.6 การพัฒนาการเรียนรู้วรรณคดี และวรรณกรรม เป็นการเรียนรู้เรื่องราวที่เป็นทั้งการสำรวจและความบันเทิง ซึ่งสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตของคนไทยในยุคสมัยต่างๆ และเป็นการปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้งในสุนทรียภาพของภาษาไทย เพื่อประโยชน์ในการกำหนดแนวทางการดำรงชีวิต โดยปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน การจัดกิจกรรมจึงควรเน้นให้ผู้เรียนใช้ทักษะภาษาเพื่อเรียนรู้เนื้อหาสาระ ด้วยการอ่านพิจารณา วิเคราะห์ วิจารณ์วรรณกรรมและวรรณคดีอย่างมีเหตุผล มีการนำเสนอความเข้าใจ ความซาบซึ้ง

คุณภาพของผู้เรียน

เมื่อจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว ผู้เรียนต้องมีความรู้ความสามารถ ดังนี้

1. สามารถใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างดี
2. สามารถอ่าน เขียน ฟัง ดู และพูด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผลและคิดเป็นระบบ
4. มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน การแสวงหาความรู้และใช้ภาษาในการพัฒนาตน และสร้างสรรค์งานอาชีพ

5. ตระหนักในวัฒนธรรมการใช้ภาษาและความเป็นไทย ภูมิใจและชื่นชมในวรรณคดี และวรรณกรรมซึ่งเป็นภูมิปัญญาของคนไทย
6. สามารถนำทักษะทางภาษามาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และถูกต้องตามกาลเทศะและบุคคล
7. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และสร้างความสามัคคีในความเป็นชาติไทย
8. มีคุณธรรมจริยธรรม มีวิสัยทัศน์ โลกทัศน์ที่กว้างไกลและลึกซึ้ง

เมื่อจบแต่ละช่วงชั้น ผู้เรียนต้องมีความรู้ความสามารถ ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ประถมศึกษาปีที่ 1 - 3

- สามารถอ่านได้คล่องและอ่านได้เร็ว
- เข้าใจความหมายและหน้าที่ของคำ กลุ่มคำ ประโยค และเข้าใจข้อความที่อ่าน
- นำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาคิดคาดคะเนเรื่องราวหรือเหตุการณ์ และกำหนดแนวทางการปฏิบัติได้
- เลือกอ่านหนังสือที่เป็นประโยชน์ทั้งความรู้และความบันเทิง
- พุดและเขียนแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึก และความต้องการได้
- จัดบันทึกความรู้ ประสบการณ์ และเรื่องราวในชีวิตประจำวัน
- จับใจความสำคัญ ตั้งคำถาม ตอบคำถาม สนทนา แสดงความคิดเห็น เล่าเรื่อง ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์จากเรื่องที่ฟัง ที่ดูได้
- เข้าใจว่าภาษาไทยมีทั้งภาษาไทยกลางและภาษาถิ่น
- สามารถเลือกใช้คำคล้องจองแต่งบทหรือกรองง่าย ๆ
- สามารถนำปริศนาคำทายและบทร้องเล่นในท้องถิ่นมาใช้ในการเรียน และเล่น
- ใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือการเรียน การแสวงหาความรู้ และใช้ได้เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์
- นำความรู้ที่ได้จากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไปใช้ในชีวิต
- มีมารยาทการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด มีนิสัยรักการอ่านและการเขียน

ช่วงชั้นที่ 2 ประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

- สามารถอ่านได้คล่องและอ่านได้เร็ว
- เข้าใจความหมายของคำ สำนวน โวหาร การเปรียบเทียบ จับประเด็นสำคัญ แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น วิเคราะห์ความ ดีความ สรุปลความ

- นำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้แก้ปัญหา ตัดสินใจ คาดการณ์ และใช้การอ่านเป็นเครื่องมือในการพัฒนาตน
- เลือกอ่านหนังสือและสื่อสารสนเทศจากแหล่งเรียนรู้
- เขียนเรียงความ ข้อยความ จดหมาย เขียนอธิบาย เขียนชี้แจงการปฏิบัติงาน และรายงาน เขียนเรื่องราวจากจินตนาการ และเรื่องราวที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง จดบันทึกความรู้ ประสบการณ์ เหตุการณ์ และการสังเกตอย่างเป็นระบบ
- สรุปความ วิเคราะห์เรื่องที่ฟังที่ดู และเปรียบเทียบกับประสบการณ์ในชีวิตจริง
- สนทนา ได้ตอบ พูดแสดงความรู้ ความคิด ความต้องการ พูดวิเคราะห์เรื่องราว พูดต่อหน้าชุมชน และพูดรายงาน
- ใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ การดำรงชีวิต และการอยู่ร่วมกันในสังคม รวมทั้งใช้ได้ถูกต้องเหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์
- เข้าใจลักษณะของคำไทย คำภาษาถิ่น และคำภาษาต่างประเทศที่ปรากฏในภาษาไทย
- ใช้ทักษะทางภาษาเพื่อประโยชน์ได้ตามจุดประสงค์
- ใช้หลักการพิจารณาหนังสือพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรม ให้เห็นคุณค่าและนำประโยชน์ไปใช้ในชีวิต
- สามารถแต่งภาพและกลอนง่ายๆ
- สามารถเล่านิทานพื้นบ้าน และตำนานพื้นบ้านในท้องถิ่น
- มีมารยาทการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด มีนิสัยรักการอ่านและการเขียน

ช่วงชั้นที่ 3 มัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3

- สามารถอ่านอย่างมีสมรรถภาพและอ่านได้เร็วยิ่งขึ้น
- เข้าใจวงคำศัพท์ที่กว้างขึ้น ส่วนและโวหารที่ลึกซึ้ง แสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์ ประเมินค่าเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล
- เลือกอ่านหนังสือและสื่อสารสนเทศ
- เขียนเรียงความ ข้อยความ และจดหมาย เขียนอธิบาย ชี้แจง รายงาน เขียนแสดงความคิดเห็น แสดงการโต้แย้ง และเขียนเชิงสร้างสรรค์
- สามารถสรุปความ จับประเด็นสำคัญ วิเคราะห์ วินิจฉัยข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และจุดประสงค์ของเรื่องที่ฟังและดู
- รู้จักเลือกใช้ภาษาเรียบเรียงข้อความได้อย่างประณีต จัดลำดับความคิด ขั้นตอนในการนำเสนอรูปแบบของงานเขียนประเภทต่างๆ

- พุดนำเสนอความรู้ ความคิด การวิเคราะห์ และการประเมินเรื่องราวต่างๆ พุดเชิญชวน อวยพร และพุดในโอกาสต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม
- เข้าใจธรรมชาติของภาษา และการนำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย
- สามารถใช้ภาษาแสดงความคิดเห็น สร้างความเข้าใจ โน้มน้าวใจ ปฏิเสธ เจรจา ต่อรอง ด้วยภาษาและกิริยาท่าทางที่สุภาพ
- ใช้ทักษะทางภาษาในการแสวงหาความรู้ การทำงาน และใช้อย่างสร้างสรรค์เป็นประโยชน์
- ใช้หลักการพินิจคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรม พิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรม ให้เห็นคุณค่าและนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิต
- สามารถแต่งกาพย์ กลอน และโคลง
- สามารถร้องเล่นหรือถ่ายทอดเพลงพื้นบ้านและบทกล่อมเด็กในท้องถิ่น
- มีมารยาทการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพุด และมีนิสัยรักการอ่าน การเขียน

ช่วงชั้นที่ 4 มัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6

- สามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และมีประสิทธิภาพ
- สามารถตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่านอย่างลึกซึ้ง วิเคราะห์วิจารณ์ ประเมินค่าเรื่องที่อ่าน
- เลือกอ่านหนังสือและสื่อสารสนเทศจากแหล่งเรียนรู้
- เขียนเชิงวิชาการ เขียนอธิบาย ชี้แจง เขียนโน้มน้าวใจ เขียนแสดงทัศนะ เขียนบันทึกดีและสารคดี เขียนเชิงสร้างสรรค์
- รู้จักตั้งประเด็นหัวข้อการเขียนได้ตามจุดประสงค์ เรียบเรียงงานเขียน โดยมีการอ้างอิงข้อมูลสารสนเทศได้อย่างถูกต้อง
- นำความรู้จากการฟังและดูสื่อรูปแบบต่างๆ มาใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจ แก้ปัญหา และแสดงความคิดเห็น และสามารถวิเคราะห์ วิจารณ์ได้อย่างมีเหตุผล
- สามารถพุดในโอกาสต่างๆ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ พุดโน้มน้าวจิตใจ พุดเพื่อความบันเทิง พุดแสดงความคิดเห็น
- ใช้ภาษาเพื่อการพัฒนาการเรียน การทำงาน และการประกอบอาชีพ สร้างสรรค์งานเชิงวิชาการ และใช้อย่างสร้างสรรค์ เป็นประโยชน์
- เข้าใจการเปลี่ยนแปลงของภาษา รวมทั้งอิทธิพลของภาษาถิ่นและภาษาต่างประเทศ ที่มีต่อภาษาไทย

- เข้าใจประวัติวรรณคดีและวรรณกรรมในแต่ละยุค และใช้หลักการวิจารณ์วรรณคดีเบื้องต้นพิจารณาเรื่องที่อ่าน และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
- สามารถแต่งกาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ และร่าย
- ศึกษา รวบรวมวรรณกรรมพื้นบ้าน ศึกษาความหมายของภาษาถิ่น สำนวนภาษิตที่มีในวรรณกรรมพื้นบ้าน และวิเคราะห์คุณค่าทางด้านภาษาและสังคม
- มีมารยาทการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด และมีนิสัยรักการอ่าน การเขียน

หมายเหตุ

คุณภาพของผู้เรียนที่กำหนดในแต่ละช่วงชั้นนั้น เป็นคุณภาพที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน แต่ทั้งนี้ในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนจะต้องฝึกทักษะต่างๆ ตามที่กล่าวไว้ในช่วงชั้นต้นๆ ด้วย เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะทางภาษาอย่างต่อเนื่อง

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ (Strand and Performance Standard)

สาระ (Strand)

สาระที่เป็นองค์ความรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ประกอบด้วย

สาระที่ 1 : การอ่าน

สาระที่ 2 : การเขียน

สาระที่ 3 : การฟัง การดู และการพูด

สาระที่ 4 : หลักการใช้ภาษา

สาระที่ 5 : วรรณคดี และวรรณกรรม

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ (Strand and Performance Standard)

สาระการเรียนรู้แต่ละข้อกำหนดเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ (Performance Standard) ได้ดังนี้

สาระที่ 1 : การอ่าน

มาตรฐาน ท1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 : การเขียน

มาตรฐาน ท2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 : การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท3.1 : สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณ และสร้างสรรค์

สาระที่ 4 : หลักการใช้ภาษา

มาตรฐาน ท4.1 : เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

มาตรฐาน ท4.2 : สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัยบุคลิกภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมอาชีพ สังคม และชีวิตประจำวัน

สาระที่ 5 : วรรณคดี และวรรณกรรม

มาตรฐาน ท5.1 : เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น (Benchmarks)

สาระที่ 1 : การอ่าน

มาตรฐาน ท1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น			
ป.1-3	ป.4-6	ม.1-3	ม.4-6
1. สามารถอ่านได้ถูกต้องตามหลักการอ่าน อ่านได้คล่องและเร็ว เข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน	1. สามารถอ่านได้คล่องและอ่านได้เร็วขึ้น เข้าใจความหมายของคำ ส่วนวาทะ การบรรยาย การพรรณนา การเปรียบเทียบ การใช้บริบท เข้าใจความหมายของถ้อยคำสำนวนและเนื้อเรื่องและใช้แหล่งความรู้พัฒนาความสามารถการอ่าน	1. สามารถอ่านอย่างมีสมรรถภาพและอ่านได้เร็วยิ่งขึ้น เข้าใจวงคำศัพท์กว้างขึ้น เข้าใจสำนวนและโวหาร การบรรยาย การพรรณนา อธิบายอุปมา และสาธก สามารถใช้บริบทการอ่าน สร้างความเข้าใจการอ่าน และใช้แหล่งความรู้พัฒนาประสบการณ์และความรู้กว้างขวางขึ้น	1. สามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และมีประสิทธิภาพ มีความแปลกความ และขยายความเรื่องที่อ่านอย่างลึกซึ้ง รักและสนใจการอ่านหนังสือประเภทต่างๆ อย่างกว้างขวางมากขึ้น และใช้แหล่งความรู้พัฒนาประสบการณ์การอ่าน

สาระที่ 1 : การอ่าน (ต่อ)

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น			
ป.1-3	ป.4-6	ม.1-3	ม.4-6
2. สามารถเข้าใจความสำคัญ และรายละเอียดของเรื่อง หาคำสำคัญ หรือใช้แผนภาพโครงเรื่อง หรือแผนภาพความคิด เป็นเครื่องมือการพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน รู้จักใช้คำถามเกี่ยวกับเนื้อหา และแสดงความรู้ ความคิด ภาคะเน เหตุการณ์ เรื่องราวจากเรื่องที่อ่านและกำหนดแนวทางปฏิบัติ 3. สามารถอ่านในใจ และอ่านออกเสียงบท ร้อยแก้วและร้อยกรอง ได้รวดเร็ว ถูกต้องตาม ลักษณะคำประพันธ์ และอักขรวิธี และจำ บทร้อยกรองที่ไพเราะ เลือกอ่านหนังสือที่เป็น ประโยชน์ทั้งความรู้และ ความบันเทิง มีมารยาท การอ่านและนิสัยรักการอ่าน	2. สามารถแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น วิเคราะห์ความ ตีความ สรุปความ หาคำสำคัญ ในเรื่องที่อ่าน และใช้ แผนภาพโครงเรื่องหรือ แผนภาพความคิดพัฒนา ความสามารถในการอ่าน นำความรู้ ความคิดจากการอ่านไปใช้แก้ปัญหา ตัดสินใจ ภาคะการณ และ ใช้การอ่านเป็นเครื่องมือ การพัฒนาดน การตรวจสอบความรู้ และค้นคว้าเพิ่มเติม 3. สามารถอ่านในใจ และอ่านออกเสียงบท ร้อยแก้วและบทร้อยกรอง ได้คล่องและรวดเร็ว ถูกต้องตามลักษณะ คำประพันธ์และอักขรวิธี และจำบทร้อยกรองที่มี คุณค่าทางความคิดและ ความงดงามทางภาษา สามารถอธิบาย ความหมายและคุณค่า นำไปใช้อ้างอิง เลือก อ่านหนังสือ และสื่อ สารสนเทศทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตามจุดประสงค์อย่าง กว้างขวาง มีมารยาทการอ่านและนิสัยรักการอ่าน	2. สามารถแสดงความ คิดเห็นเชิงวิเคราะห์เรื่อง ที่อ่าน ประเมินค่าทั้ง ข้อดีและข้อด้อยอย่างมี เหตุผล โดยใช้แผนภาพ ความคิดและกระบวนการ คิดวิเคราะห์อย่าง หลากหลาย พัฒนาการ อ่าน สามารถเล่าเรื่อง ข้อเรื่อง ถ่ายทอดความรู้ ความคิดจากการอ่านไป ใช้เป็นประโยชน์ในการ ดำเนินชีวิต และใช้การ อ่านในการตรวจสอบ ความรู้ 3. สามารถอ่านในใจและอ่านออกเสียงตาม ลักษณะคำประพันธ์ที่ หลากหลายและวิเคราะห์ คุณค่าด้านภาษา เนื้อหา และสังคม จำบทประพันธ์ ที่มีคุณค่านำไปใช้อ้างอิง ได้ เลือกอ่านหนังสือ และสื่อสารสนเทศ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อ อิเล็กทรอนิกส์อย่าง กว้างขวาง เพื่อพัฒนา ดนด้านความรู้และการ ทำงาน มีมารยาทการ อ่านและนิสัยรักการอ่าน	2. สามารถวิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินค่า เรื่องที่อ่าน โดยใช้ ประสพการณ์และความรู้ จากการอ่านหนังสือที่ หลากหลายเป็นพื้นฐาน การพิจารณาเนื้อหา รูป แบบรวมทั้งคุณค่าทาง วรรณคดีและสังคม โดยใช้กระบวนการคิด วิเคราะห์อย่าง หลากหลายเป็นเครื่องมือ พัฒนาสมรรถภาพการ อ่านและการเรียนรู้ 3. สามารถอ่านหนังสือ อย่างหลากหลาย เพื่อ เป็นพื้นฐานในการพัฒนา สมรรถภาพการเขียน นำข้อความหรือบท ประพันธ์ที่มีคุณค่าและ ระบุความประทับใจไปใช้ ในการสื่อสารอ้างอิง เลือกอ่านหนังสือจาก แหล่งเรียนรู้และสื่อสาร-สนเทศ เพื่อความรอบรู้ และเป็นประโยชน์ในการ ศึกษาต่อ การทำงาน และการประกอบอาชีพ มีมารยาทการอ่านและ นิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 : การเขียน

มาตรฐาน ท2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น			
ป.1-3	ป.4-6	ม.1-3	ม.4-6
1. สามารถเขียนคำได้ ถูกความหมายและสะกด การันต์ถูกต้อง ใช้ความรู้ และประสบการณ์เขียน ประโยค ข้อความ และ เรื่องราวแสดงความคิด ความรู้สึก ความต้องการ และจินตนาการ รวมทั้ง ใช้กระบวนการเขียน พัฒนางานเขียน 2. มีมารยาทการเขียน และนิสัยรักการเขียน และใช้ทักษะการเขียน จัดบันทึกความรู้ ประสบการณ์ และ เรื่องราวในชีวิตประจำวัน	1. สามารถเขียน เรียงความ ย่อความ ชี้แจงการปฏิบัติงาน การรายงาน เขียน จดหมายสื่อสารได้ เหมาะกับโอกาสและ จุดประสงค์เขียนเรื่องราว จากจินตนาการหรือ เรื่องราวที่สัมพันธ์กับ ชีวิตจริง รวมทั้งใช้ กระบวนการเขียนพัฒนา งานเขียน 2. มีมารยาทการเขียน และนิสัยรักการเขียน และการศึกษาค้นคว้า โดยใช้ทักษะการเขียน จัดบันทึกข้อมูลความรู้ ประสบการณ์ เหตุการณ์ และการสังเกตอย่างเป็น ระบบ นำวิธีการของ แผนภาพความคิดมา พัฒนางานเขียนและการ รายงาน และเขียน สื่อสารได้ตามจุดประสงค์ อย่างมีมารยาททางสังคม	1. สามารถเขียน เรียงความ ย่อความ เขียนอธิบาย ชี้แจง แสดงความคิดเห็น แสดงการโต้แย้ง เขียน รายงาน และเขียนเชิง สร้างสรรค์รวมทั้งใช้ กระบวนการเขียนพัฒนา งานเขียน 2. มีมารยาทการเขียน และนิสัยรักการเขียน และการศึกษาค้นคว้า รู้จักเลือกใช้ภาษา เรียบเรียงข้อความได้ อย่างประณีต สนใจการ ศึกษาค้นคว้า รวบรวม บันทึกข้อมูล นำวิธีการ ของแผนภาพความคิด จัดลำดับความคิด และ พัฒนางานเขียนตาม ขั้นตอนในการนำเสนอ ในรูปแบบของงานเขียน ประเภทต่างๆ	1. สามารถเขียน เรียงความ ย่อความ เขียนอธิบาย ชี้แจง เขียนโน้มน้าวใจ เขียน แสดงทรรศนะ เขียน บันทึกราคา สารคดี เขียน เชิงสร้างสรรค์ และเขียน เชิงวิชาการ ใช้กระบวนการ เขียนพัฒนา งานเขียน 2. มีมารยาทการเขียน และนิสัยรักการเขียน รู้จักตั้งประเด็นหัวข้อ การเขียนได้ตาม จุดประสงค์ทั้งด้าน วิชาการและด้าน บันทึกราคา เรียบเรียง งานเขียนโดยมีการอ้างอิง ข้อมูลสารสนเทศได้ อย่างถูกต้อง รวมทั้ง รู้จักทบทวนขัดเกลา งานเขียนของตน

สาระที่ 3 : การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท3.1 : สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมี วิจารณญาณ และสร้างสรรค์

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น			
ป.1-3	ป.4-6	ม.1-3	ม.4-6
1. สามารถจับใจความสำคัญสิ่งที่ได้ฟังและได้ดู และเข้าใจเนื้อเรื่อง ถ้อยคำ การใช้น้ำเสียง และกิริยาท่าทางของผู้พูด และแสดงทัศนะเรื่องที่ฟังและดูอย่างมี วิจารณญาณ	1. สามารถจับประเด็นสำคัญ และรายละเอียดแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น สรุปความวิเคราะห์เรื่องตามข้อเท็จจริง เข้าใจจุดประสงค์ของเรื่องและของผู้พูด เข้าใจถ้อยคำ การใช้น้ำเสียง กิริยาท่าทางของผู้พูด สามารถรับสารจากการฟังและการดูโดยตั้งข้อสังเกตเปรียบเทียบกับประสบการณ์ในชีวิตจริง แสดงความรู้ ความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดูอย่างกว้างขวาง	1. สามารถสรุปความจับประเด็นสำคัญวิเคราะห์ วิเคราะห์ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และจุดประสงค์ของเรื่องที่ฟังและดู สังเกตการใช้น้ำเสียง กิริยาท่าทาง การใช้ถ้อยคำของผู้พูด และสามารถแสดงทัศนะจากการฟังและดูสื่อรูปแบบต่างๆ อย่างมี วิจารณญาณ	1. สามารถนำความรู้จากการฟังและการดู สื่อรูปแบบต่างๆ มาใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจ แก้ปัญหา และแสดงความคิดเห็น สามารถวิเคราะห์วิจารณ์สิ่งที่ได้ฟังได้ดูอย่างมีเหตุผล
2. สามารถตั้งคำถาม ตอบคำถาม สนทนา แสดงความคิดเห็น เล่าเรื่อง ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์ ใช้ถ้อยคำเหมาะสมแก่เรื่อง และอย่างสร้างสรรค์ตามหลักการพูด มีมารยาท การฟัง การดู และการพูด	2. สามารถสนทนา ได้ตอบ พูดแสดงความรู้ ความคิด พูดวิเคราะห์ เรื่องราว พูดต่อหน้าชุมชน และพูดรายงาน โดยใช้ถ้อยคำเหมาะสมแก่เรื่องและจุดประสงค์ตามหลักการพูด มีมารยาท การฟัง การดู และการพูด	2. สามารถพูดนำเสนอความรู้ ความคิด การวิเคราะห์ และการประเมิน เรื่องราวต่างๆ พูดเชิญชวน อวยพร และพูดในโอกาสต่างๆ ได้ อย่างเหมาะสม มีเหตุผล ใช้ภาษาถูกต้อง ชัดเจน นำฟัง ตามหลักการพูด มีมารยาท การฟัง การดู และการพูด	2. สามารถพูดในโอกาสต่างๆ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ พูดโน้มน้าวจิตใจ พูดเพื่อ ความบันเทิง พูดแสดงความคิดเห็น โดยใช้ภาษา ถูกต้องเหมาะสมและ นำฟัง มีเหตุผล มีกิริยาท่าทางและการแสดงออกที่เหมาะสมตามหลักการพูด มีมารยาท การฟัง การดู และการพูด

สาระที่ 4 : หลักการใช้ภาษา

มาตรฐาน ท4.1 : เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น			
ป.1-3	ป.4-6	ม.1-3	ม.4-6
1. สามารถสะกดคำโดยนำเสียงและรูปของพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ประสมเป็นคำอ่านและเขียนคำได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษา 2. เข้าใจความหมายและหน้าที่ของคำ กลุ่มคำ และประโยค การเรียงลำดับคำและเรียบเรียงประโยคตามลำดับความคิดเป็นข้อความที่ชัดเจน 3. สามารถใช้ภาษาสื่อสารในชีวิตประจำวัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้วยถ้อยคำสุภาพและรู้จักคิดไตร่ตรองก่อนพูดและเขียน	1. สามารถสะกดคำในวงคำศัพท์ที่กว้างและยากขึ้น อ่านและเขียนคำได้ถูกต้องคล่องแคล่ว 2. สามารถใช้คำ กลุ่มคำ ตามชนิดและหน้าที่มาเรียบเรียงเป็นประโยค ใช้ประโยคสื่อสารได้ชัดเจน รู้จักใช้คำที่มีความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย 3. สามารถใช้ภาษาในการสนทนา เชื้อเชิญ ชักชวน ปฏิเสธ ชี้แจงด้วยถ้อยคำสุภาพ และใช้คำราชาศัพท์ได้ถูกต้อง รู้จักคิดไตร่ตรองก่อนพูดและเขียน	1. เข้าใจการสร้างคำไทยตามหลักเกณฑ์ของภาษา 2. สามารถใช้ประโยคสามัญและประโยคซับซ้อนในการสื่อสารได้ชัดเจนและสละสลวย 3. สามารถใช้ภาษาแสดงความคิดเห็น สร้างความเข้าใจ โน้มน้าวใจ ปฏิเสธ เจาะตอรองด้วยภาษา และกิริยาท่าทางที่สุภาพ ใช้คำราชาศัพท์ได้ถูกต้องตามฐานะของบุคคล คิดไตร่ตรองและลำดับความคิดก่อนพูดและเขียน	1. เข้าใจธรรมชาติของภาษา พลังของภาษา และลักษณะของภาษาไทย 2. สามารถใช้ประโยคซับซ้อนตามเจตนาของการสื่อสาร โดยเลือกใช้คำ และกลุ่มคำได้ชัดเจนและสละสลวย 3. สามารถใช้ภาษาสร้างมนุษยสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น แสดงความคิดเห็นเชิงโต้แย้ง ใช้ภาษาในการให้ความร่วมมือด้วยการใช้ถ้อยคำและกิริยาท่าทางที่สุภาพ สามารถใช้คำราชาศัพท์ได้ถูกต้องตามฐานะของบุคคล คิดไตร่ตรองและลำดับความคิดก่อนพูดและเขียน

มาตรฐาน ท4.1 : เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ (ต่อ)

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น			
ป.1-3	ป.4-6	ม.1-3	ม.4-6
4. เข้าใจว่าภาษาไทย มีทั้งภาษาไทยกลางหรือภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่น	4. เข้าใจลักษณะของคำไทย คำภาษาถิ่น คำภาษาต่างประเทศที่ปรากฏในภาษาไทย ซึ่งทำให้มีคำใช้มากขึ้น	4. เข้าใจธรรมชาติของภาษา การนำคำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย ทำให้ภาษาไทยมีวงคำศัพท์เพิ่มขึ้นตามความเจริญทางวิชาการและเทคโนโลยี	4. เข้าใจการเปลี่ยนแปลงของภาษา รวมทั้งอิทธิพลของภาษาถิ่นและภาษาต่างประเทศที่มีต่อภาษาไทย
5. สามารถเลือกใช้คำ คำนึงของแต่งบท ร้อยกรองง่ายๆ	5. สามารถแต่งบท ร้อยกรองประเภทกาพย์ และกลอน โดยแสดงความคิดเชิงสร้างสรรค์	5. สามารถแต่งบท ร้อยกรองประเภทกาพย์ กลอนและโคลง โดยแสดงความคิดเชิงสร้างสรรค์	5. สามารถแต่งบท ร้อยกรองประเภทกาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ และร่าย ด้วยถ้อยคำไพเราะ แสดงออกทางอารมณ์ และคุณค่าทางความคิด
6. สามารถนำปริศนา คำทายและบทรiddles ในท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนและเล่น	6. สามารถเล่านิทานพื้นบ้าน และตำนานพื้นบ้านในท้องถิ่นอย่างเห็นคุณค่า	6. สามารถร้องเล่นหรือถ่ายทอดเพลงพื้นบ้าน และบทกลอนเด็กในท้องถิ่นอย่างเห็นคุณค่า	6. ศึกษา รวบรวมวรรณกรรมพื้นบ้าน ศึกษาความหมายของภาษาถิ่น สำนวนภาษิตที่มีในวรรณกรรมพื้นบ้านและวิเคราะห์คุณค่าทางด้านภาษาและสังคม

มาตรฐาน ท4.2 : สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัย
บุคลิกภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม
อาชีพ สังคม และชีวิตประจำวัน

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น			
ป.1-3	ป.4-6	ม.1-3	ม.4-6
1. สามารถใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ การแสวงหาความรู้และการทำงานร่วมกับผู้อื่น และใช้เทคโนโลยีการสื่อสารพัฒนาการเรียน 2. เข้าใจความแตกต่างของภาษาพูด และภาษาเขียน ใช้ภาษาได้เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์ การสื่อสาร ใช้ภาษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ต่างๆ ในการพัฒนาการอ่านและการเขียน เห็นคุณค่าการใช้ตัวเลขไทย 3. ใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนตามความเป็นจริง เหมาะแก่กาลเทศะและบุคคล	1. สามารถใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ การแสวงหาความรู้ การดำรงชีวิตและการอยู่ร่วมกันในสังคม และใช้เทคโนโลยีการสื่อสารพัฒนาความรู้ 2. เข้าใจระดับของภาษาลักษณะของภาษาพูด และภาษาเขียน ใช้ภาษาได้ถูกต้อง เหมาะกับบุคคลและสถานการณ์ ใช้ภาษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ในการพัฒนาความรู้ เห็นคุณค่าการใช้ตัวเลขไทย 3. ใช้ภาษาอย่างถูกต้อง มีคุณธรรม โดยการพูดและเขียนตามความเป็นจริง และเหมาะสมแก่สถานการณ์ ไม่สร้างความเสียหายแก่ผู้อื่น ใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์ เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และสร้างความสามัคคี สอดคล้องกับขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม เข้าใจการใช้ภาษาของกลุ่มบุคคลในชุมชน	1. สามารถใช้ทักษะทางภาษาในการแสวงหาความรู้ ระดมความคิด การประชุม การวิเคราะห์ การประเมิน การทำงาน และใช้เทคโนโลยีการสื่อสารพัฒนาความรู้ และใช้ในชีวิตประจำวัน 2. เข้าใจระดับของภาษาที่เป็นทางการและภาษาที่ไม่เป็นทางการ ใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนได้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา ใช้ภาษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ในการพัฒนาความรู้ เห็นคุณค่าการใช้ตัวเลขไทย 3. ใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์ เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และพัฒนาบุคลิกภาพ สอดคล้องกับขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม ยกย่องผู้ใช้ภาษาไทยอย่างมีคุณธรรมและวัฒนธรรม เข้าใจการใช้ภาษาของกลุ่มบุคคลในวงการต่างๆ ในสังคม	1. สามารถใช้ทักษะทางภาษาในการพัฒนาการเรียน การทำงาน และการประกอบอาชีพ และใช้เทคโนโลยีการสื่อสารพัฒนาความรู้ อาชีพ และการดำเนินชีวิต 2. สามารถใช้ภาษาพูด และภาษาเขียนในการสื่อสารตามหลักการใช้ภาษา ใช้ภาษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ในการสร้างเสริมงานเชิงวิชาการ เห็นคุณค่าการใช้ตัวเลขไทย 3. ใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์ เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและพัฒนาบุคลิกภาพ สอดคล้องกับขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรม ชื่นชมผู้ใช้ภาษาไทย ถูกต้อง มีวัฒนธรรม และคุณธรรมในการใช้ภาษา เข้าใจการใช้ภาษาของกลุ่มบุคคลในวงการต่างๆ ในสังคม

สาระที่ 5 : วรรณคดี และวรรณกรรม

มาตรฐาน ท5.1 : เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น			
ป.1-3	ป.4-6	ม.1-3	ม.4-6
1. สามารถอ่านนิทานเรื่องสั้นง่ายๆ สำหรับเด็ก สารคดี บทความ บทร้อยกรอง และบทละครเหมาะกับวัยของเด็ก ให้ได้ความรู้และความบันเทิง ได้ข้อคิดเห็นจากการอ่าน และนำไปใช้ในชีวิตจริง	1. สามารถเลือกอ่านหนังสือได้หลากหลาย ทั้ง นิทาน ด้านาน เรื่องสั้น สารคดี บทความ บทร้อยกรอง บทละคร ตามจุดประสงค์ของการอ่าน ใช้หลักการพิจารณาหนังสือพิจารณาให้เห็นคุณค่า และนำไปใช้ในชีวิตจริง	1. สามารถอ่านบทกวีนิพนธ์ ประเภท กลอน โคลง กาพย์ บทละคร บทกวีร่วมสมัย และวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้น นวนิยาย สารคดี บันทึก บทความ พงศาวดาร และสามารถเลือกอ่านได้ตรงจุดประสงค์ของการอ่าน ใช้หลักการพิจารณาคุณค่าของวรรณกรรมพิจารณาคุณค่าทั้งด้านวรรณศิลป์ เนื้อหา และคุณค่าทางสังคม และนำไปใช้ในชีวิตจริง	1. สามารถอ่านบทกวีนิพนธ์ ประเภท กาพย์ กลอน ร่าย โคลง ฉันท์ ลิลิต บทละคร และวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้น นวนิยาย สารคดีและบทความ สามารถใช้หลักการวิจารณ์วรรณคดีเบื้องต้น พิจารณาเรื่องที่อ่านโดยวิเคราะห์องค์ประกอบของงานประพันธ์แต่ละชนิด เพื่อประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ เนื้อหา และคุณค่าทางสังคม และนำไปใช้ในชีวิตจริง
			2. สามารถเข้าใจประวัติวรรณคดีและวรรณกรรมในแต่ละสมัย บังคับแวดล้อมที่มีส่วนให้เกิดวรรณคดีและวรรณกรรม และเข้าใจวิวัฒนาการทางวรรณคดีและวรรณกรรมในแต่ละสมัย เพื่อเป็นความรู้พื้นฐานในการเข้าใจโลกทัศน์และวิถีชีวิตของคนไทย

บทที่ 2

เทคนิคการประเมินที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

การวัดและประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งต้องดำเนินการควบคู่กันไป การประสมประสานการวัดและประเมินผลกับการเรียนการสอนเข้าด้วยกัน จะส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาหลายประการ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน ซึ่งเป็นศูนย์กลางของการพัฒนานั้น การวัดและการประเมินผลและการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด โดยการประเมินจะมีผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเรียนรู้ ทางตรงก็คือ จะให้ข้อมูลย้อนกลับที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ส่วนผลทางอ้อมคือ การประเมินจะเป็นตัวชี้แนะการเรียนการสอน ดังนั้นผู้จัดการศึกษาจึงสามารถนำผลทั้ง 2 ลักษณะที่เกิดขึ้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงต่อการจัดการศึกษาของตนได้

แนวทางการประเมินด้วยทางเลือกใหม่

การประเมินด้วยทางเลือกใหม่ (Alternative Assessment) ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 คือ การประเมินการปฏิบัติ (Performance Assessment) และการประเมินสภาพจริง (Authentic Assessment) ซึ่งจะเน้นไปที่การประเมินสภาพจริง โดยผ่านการประเมินการปฏิบัติ นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการประเมินการปฏิบัติ (Performance Assessment) และการประเมินสภาพจริง (Authentic Assessment) ไว้ดังนี้

คอสต้า (Costa, 1998 : 2) กล่าวถึงการประเมินสภาพจริงในเชิงกระบวนการ โดยสังเกตพฤติกรรมโดยตรง ดูจากแฟ้มสะสมงาน โครงการตลอดภาคเรียน การจดบันทึกต่างๆ การสัมภาษณ์นักเรียน แลบบันทึกภาพการทำงานของนักเรียน และตัวอย่างงานเขียน เป็นการประเมินข้อมูลต่างๆ ที่ทำให้ภาพของความสามารถด้านใดด้านหนึ่งชัดเจนเชื่อถือได้ และเป็นการดูความก้าวหน้าที่ดีกว่าการสอบด้วยข้อสอบ

เกรดเลอร์ (Cradler, 1991 : 20) กล่าวถึงทางเลือกอีกทางหนึ่งในการประเมิน ควรเป็นการให้นักเรียนได้แสดงความสามารถในการใช้ทักษะการคิดและความรู้ เพื่อแก้ปัญหา ในลักษณะโลกของงานในชีวิตจริง เรียกวิธีการนี้ว่า วิธีการเชิงสภาพจริง (Authentic Approaches)

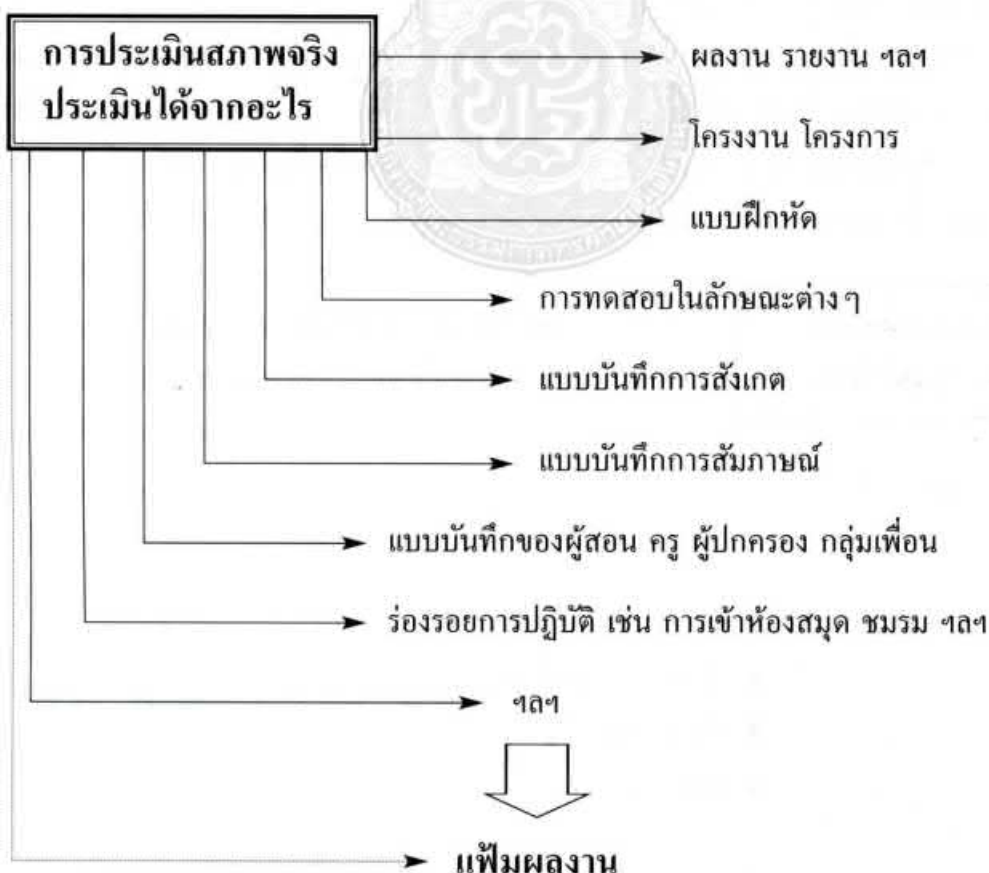
เฮอร์แมน แอชbacher และวินเตอร์ส (Herman, Aschbacher and Winters, 1992 : 6) ได้ให้ความหมายของการประเมินสภาพจริงไว้ว่า เป็นการให้นักเรียนปฏิบัติ สร้าง

ผลิต หรือทำบางสิ่งบางอย่างโดยใช้ความสามารถระดับสูง (High Level Ability) และทักษะการแก้ปัญหา ใช้กิจกรรมการสอนหรือกิจกรรมที่มีความหมายที่เกี่ยวกับโลกแห่งความเป็นจริง และประเมินโดยการตัดสินใจให้คะแนนความสามารถและผลงาน

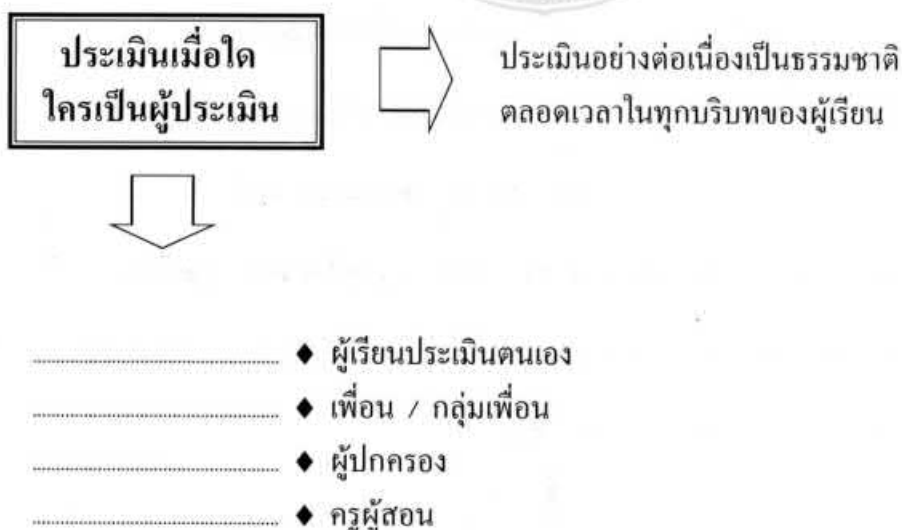
แจสมิน (Jasmine, 1992 : 4 - 6) กล่าวว่า การประเมินสภาพจริงต้องสะท้อนถึงงานปัจจุบันของนักเรียนโดยการสังเกต และมีความเห็นว่าผลงานของนักเรียนที่ผ่านการสังเกต การเฝ้าดูพฤติกรรม และการตรวจผลงานจะต้องเป็นงานที่มีคุณค่า

ซูการ์แมน แอลเลนและเคลเลอร์ - โคแกน (Sugarman, Allen and Keller - Cogan, 1993 : 97) กล่าวว่า การประเมินสภาพจริง หมายรวมถึง การทำแฟ้มสะสมงาน การจัดแสดงนิทรรศการ การปฏิบัติงาน การบันทึกรายวัน การทำโครงการ การทดลอง เป็นวิธีการสำหรับการเรียนรู้ในชีวิตจริง การประเมินผลแบบนี้ทำให้เด็กๆ เรียนรู้ได้ดีที่สุด เมื่อนักเรียนได้ปฏิบัติงานอย่างกระตือรือร้น และรับข้อมูลย้อนกลับจากกันและกัน และจากครู นักเรียนจะสร้างงานจากสิ่งที่เขาเรียนรู้ และการประเมินผลเป็นส่วนที่ผสมผสานอยู่ในกระบวนการ

จากแนวคิดของนักการศึกษาต่างๆ ข้างต้นพอจะสรุปเกี่ยวกับการประเมินสภาพจริง ได้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

การประเมินสภาพจริงเป็นการประเมินจากข้อมูลหลากหลายที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน ไม่ได้ประเมินจากข้อมูลส่วนใดส่วนหนึ่งเพียงส่วนเดียว ซึ่งจะต้องใช้วิธีการและเครื่องมือการประเมินที่หลากหลายเช่นกัน ท้ายที่สุดของการประเมินเหล่านี้ สามารถรวบรวมจัดเก็บเป็นระบบระเบียบ คัดเลือกผลงานที่แสดงถึงการพัฒนาความก้าวหน้า แสดงถึงศักยภาพส่วนตัวของผู้เรียนได้อีก ซึ่งก็คือ “แฟ้มผลงาน” สำหรับคุณภาพของการประเมินนั้น เมื่อมีร่องรอยข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากผลของการได้ลงมือปฏิบัติจริงของผู้เรียน ความเที่ยงตรงของการประเมิน (Validity) ย่อมสูงเพราะมีหลักฐานยืนยัน (Evidences) และเป็นหลักฐานที่หลากหลาย ซึ่งสามารถยืนยันความเที่ยงตรงตามสภาพปัจจุบันของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ส่วนความเชื่อมั่น (Reliability) นั้น ถ้าเป็นความเชื่อมั่นที่จะแสดงตัวเลขให้ชัดเจน ก็คือการหาความเชื่อมั่นของงานโดยใช้ค่าดัชนีชี้วัด G. ด้วยทฤษฎีอ้างอิง (G.Theory) เพราะการประเมินสภาพจริงเป็นการประเมินที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นเนื้อเดียวกัน และจุดประสงค์หลักของการประเมินสภาพจริง เป็นการประเมินที่มุ่งเน้นพัฒนาการของผู้เรียน มิใช่การประเมินเพื่อตัดสินได้ตก และยังเป็นประเมินในสภาพที่สอดคล้องโยงไปสู่ชีวิตจริง โดยผู้เรียนสามารถนำผลงานนั้นมาปรับปรุงแก้ไขโดยใช้ความสามารถของตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ นอกจากนั้นการประเมินสภาพจริงยังมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินร่วมกันระหว่างผู้เรียนและผู้สอน ความเชื่อมั่นของการประเมินในความหมายที่จะให้ผลของการประเมินมีค่าคงที่ของผู้ให้คะแนนหลายคนจากผลงานเดียวกัน ทำได้โดยหาค่าสัมพัทธ์ของคะแนนจากผู้ตรวจค่าความเชื่อมั่นนี้ เรียกว่า ค่าความเชื่อมั่นของเกณฑ์การให้คะแนน (ค่าความเชื่อมั่นมีค่าระหว่าง - 1 ถึง +1)

การประเมินสภาพจริงจะประเมินเมื่อใดและใครเป็นผู้ประเมินนั้น จากแผนภูมิข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การประเมินสภาพจริงเป็นการประเมินอย่างต่อเนื่องเป็นธรรมชาติ และตลอดเวลาในทุกบริบทของผู้เรียน เพื่อจะได้ภาพของผู้เรียนที่ใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด ส่วนใครจะเป็นผู้ประเมินนั้น สิ่งที่น่าสนใจที่สุดของการประเมินก็คือผู้เรียนต้องรู้จักประเมินตนเอง จะได้ว่าตนเองมีความรู้ความสามารถอยู่ในระดับใด และมีจุดบกพร่องในส่วนไหน เพื่อที่จะได้นำผลการประเมินนั้นมาปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพของตนเอง นอกจากการประเมินตนเองแล้วยังฝึกให้ผู้เรียนรู้จักยอมรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ของผู้อื่น ซึ่งอาจจะให้เพื่อน / กลุ่มเพื่อน ผู้ปกครอง และครูผู้สอนประเมิน แล้วนำผลการประเมินนั้นมาพิจารณาร่วมกับผลการประเมินตนเอง จะทำให้ผลการประเมินที่ได้นั้นมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ดังนั้น การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) หรือการประเมินการปฏิบัติ (Performance Assessment) ล้วนเป็นวิธีการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการจัดหลักสูตรของสถานศึกษา ซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในมาตรา 26 กำหนดให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบความรู้ไป ในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา รวมทั้งให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการศึกษาต่อ และให้นำผลการประเมินผู้เรียนมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย นอกจากนี้ยังกำหนดให้สถานศึกษากำหนดหลักสูตรเอง โดยให้ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มสาระของตนที่รับผิดชอบเป็นรายปี (ช่วงชั้นที่ 1 - 3) และเป็นรายภาค (ช่วงชั้นที่ 4) จะเห็นได้ว่าหลักสูตรใหม่นี้ ครูผู้สอนมีได้รับหน้าที่หรือทำหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพียงอย่างเดียว ต้องมีหน้าที่จัดทำหลักสูตรอีกด้วย โดยวิเคราะห์ธรรมชาติของศาสตร์ที่รับผิดชอบ และกำหนดว่าภายในช่วงระยะของปีหรือภาค ต้องการให้ผู้เรียนได้รู้อะไร ทำอะไร และเกิดอะไรขึ้นกับผู้เรียน วัดและประเมินผลผู้เรียนว่า ได้บรรลุเป้าหมาย เป้าประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ อีกทั้งจะต้องจัดกิจกรรมการประเมินให้ควบคู่ไปกับกิจกรรมการเรียนรู้ โดยที่สามารถประเมินได้ครอบคลุมพฤติกรรมของผู้เรียนครบถ้วนทั้งสามด้าน ดังนี้

1. **ด้านพุทธิพิสัย** การประเมินความรู้จะใช้แบบทดสอบ ซึ่งเป็นแบบวิธีการดั้งเดิมก็ได้ หรือประเมินจากผลผลิต หรือการกระทำที่ผู้เรียนได้แสดงออกและได้ลงมือปฏิบัติจริง ดังนั้น วิธีการประเมินนอกจากจะใช้แบบทดสอบแล้ว การสัมภาษณ์และการประเมินจากผลผลิตที่เห็นจริงจะบ่งชี้ว่าผู้เรียนมีความรู้ในเนื้อหาสาระเพียงใด นอกจากนั้นแล้วมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จะมีมาตรฐานที่ให้ผู้เรียนได้วิพากษ์วิจารณ์ ในขณะที่วิพากษ์วิจารณ์งานของตนเองหรือของผู้อื่น ก็จะทราบว่าคุณผู้เรียนมีความรู้ในเนื้อหาสาระ

ของเรื่อนั้นมาน้อยเพียงใด เทคนิคการประเมินที่ใช้ อาจจะเป็นการใช้แบบทดสอบ การนำเสนอผลงาน การเข้าร่วมกิจกรรม การประเมินตนเอง ฯลฯ

2. **ด้านทักษะพิสัย** เป็นการประเมินการปฏิบัติ ส่วนใหญ่เป็นการแสดงออกของผู้เรียนทั้งสิ้น จึงเป็นการประเมินที่ผู้สอนจะเห็นถึงความต่อเนื่องของทักษะ กระบวนการ (รวมทักษะกระบวนการวางแผนในการทำงาน) ความคล่องแคล่ว ซึ่งเป็นองค์รวมของผู้เรียนในการได้ลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง เทคนิคของการประเมิน ก็คือ ทักษะปฏิบัติ กระบวนการทำงาน กระบวนการกลุ่ม การปฏิบัติงานฝึก ฯลฯ

3. **ด้านจิตพิสัย** เป็นการประเมินการแสดงออกและคุณลักษณะของผู้เรียนทั้งหมด นับตั้งแต่ สีหน้า ท่าทาง ความรู้สึก ตลอดจนบุคลิกท่าทาง การทำงานร่วมกัน ผู้สอนสามารถประเมินด้วยวิธีการสังเกตและบันทึก การสังเกตพฤติกรรมก็จะได้ภาพรวมของผู้เรียนแต่ละคน และครูผู้สอนจะได้เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย

การวัดผลและประเมินผลการเรียนภาษาไทย

การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ด้านภาษา เป็นงานซึ่งต้องการความเข้าใจที่ถูกต้องแท้จริงเกี่ยวกับกลไกการทำงานของภาษาและการพัฒนาทางภาษา ดังนั้น ผู้ปฏิบัติหน้าที่วัดผล การเรียนรู้ด้านภาษา จำเป็นต้องเข้าใจหลักการของการเรียนรู้ภาษาเพื่อเป็นพื้นฐาน ดังนี้

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถทางภาษา

การสื่อสารทางภาษา แบ่งตามทักษะการใช้ภาษาได้ 2 ประเภท คือ ทักษะการรับสาร (Receptive Skills) ซึ่งได้แก่ การฟังและการอ่าน ทักษะการส่งสาร (Productive Skills) ได้แก่ การพูดและการเขียน ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

เฮช จี วิดโดว์สัน (H.G.Widdowson, 1979 อ้างอิงจาก สุภพร สุขชื่น, 2529) กล่าวถึง ทักษะการใช้ภาษาว่า การพูด การเขียน เป็นทักษะที่มีการแสดงออก เรียกว่า ทักษะการส่งสาร (Productive Skills) ในขณะที่การฟัง การอ่าน เป็นทักษะที่ไม่มีปฏิกิริยา เรียกว่า ทักษะการรับสาร (Receptive Skills)

จอห์น ดับบลิว ออลเลอร์ (John W. Oller, 1979) ให้ความหมายของทักษะการรับสารว่า เป็นกระบวนการใช้ภาษา ซึ่งผู้ฟังหรือผู้อ่านต่างก็คาดคะเนล่วงหน้าว่า ข้อความที่จะฟังหรืออ่านจะเป็นอย่างไร แล้วนำมาเปรียบเทียบกับข้อความที่ฟังหรืออ่านจริง

ซามูเอล เอ เคิร์ก และวินิเฟรด ดี เคิร์ก (Samuel A Kirk and Winefred D.Kirk, 1976 อ้างอิงจากสุภพร สุขชื่น, 2529) ให้ความหมายของกระบวนการส่งสารว่า เป็นการใช้ทักษะที่จำเป็นเพื่อถ่ายทอดความคิด ทั้งโดยการพูด ท่าทาง และการเขียน

ฟราดา ดูบิน และอีไลท์ โอลสแตน (Frada Dubin and Elite Olstain, 1980 อ้างอิงจาก สุขพร สุขชื่น, 2529) กล่าวถึง ความแตกต่างของการรับสารและการส่งสารว่า กระบวนการพูดนั้น ผู้พูดเป็นผู้ให้รหัสทางภาษา ผู้ฟังจะเป็นผู้ตีความรหัสนั้น ส่วนกระบวนการเขียนและการอ่าน ผู้เขียนจะเป็นผู้ให้รหัสทางตัวอักษร ผู้อ่านจะเป็นผู้รับรหัสและทำความเข้าใจ กระบวนการส่งสารได้จากผู้พูดและผู้เขียน กระบวนการรับสารได้จากผู้ฟังและผู้อ่าน

การฟัง

รีเบ็กกา เอ็ม แวลเลต และ เรอเน เอส ดิสิก (Rebecca M. Valette and Renee S. Disick, 1972) ได้แบ่งพฤติกรรมกรรมการฟังออกเป็น 5 ระดับ คือ

1. ระดับทักษะด้านกลไก (Mechanical Skill) เป็นระดับที่ผู้เรียนได้ฟังได้ยิน แต่ไม่จำเป็นต้องรู้ความหมายของสิ่งที่ได้ฟังได้ยินนั้น
2. ระดับความรู้ (Knowledge) เป็นระดับที่ผู้เรียนเข้าใจความหมายของคำและประโยคที่เรียนไปแล้ว สามารถปฏิบัติตามคำสั่งง่ายๆ ได้ และจับคู่ประโยคที่ได้ฟังกับรูปภาพได้
3. ระดับถ่ายโอน (Transfer) เป็นระดับที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างเสียง ศัพท์ และโครงสร้างที่เรียนไปแล้ว สามารถตอบคำถาม เลือกคำตอบที่เหมาะสมกับคำถาม และสามารถเข้าใจข้อความที่ยากมากกว่าหนึ่งประโยค
4. ระดับสื่อสาร (Communication) เป็นระดับที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจคำสั่ง คำอธิบาย เข้าใจข้อความที่ได้ฟังแม้คำที่ไม่รู้ความหมายแทรกอยู่ และสามารถฟังข้อความที่พูดจากสื่อต่างๆ ได้ เช่น ภาษาพูดในภาพยนตร์ วิทยุ หรือรายการโทรทัศน์
5. ระดับวิพากษ์วิจารณ์ (Criticism) เป็นระดับที่ผู้ฟังสามารถวิเคราะห์ข้อความ ข่าวดสาร เห็นความแตกต่างของรูปแบบภาษา เข้าใจความหมายของภาษาพูดโดยตรงและโดยนัย สามารถประเมินความรู้สึก อารมณ์ และความมุ่งหมายของผู้พูดจากน้ำหนักรของคำ ประโยค ที่เน้น และจากน้ำเสียงได้

ฮิกกินส์ (Higgins, 1978 อ้างอิงจากปรีชา ศรีเรืองฤทธิ์, 2536) กล่าวถึง ลำดับขั้นการฟัง 6 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นรับรู้ ผู้ฟังจะบอกได้ว่ากำลังได้ยินเสียงภาษาใด
2. ขั้นบันทึกความจำระยะสั้น ผู้ฟังจะจดจำเสียงที่ได้ยินโดยยังไม่ทราบความหมายใดๆ
3. ขั้นเข้าใจความหมายของคำ ผู้ฟังจะจำแนกหน่วยเสียงที่ได้ยิน และทราบความหมายของแต่ละคำที่ได้ยิน
4. ขั้นเข้าใจความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ ผู้ฟังจะวิเคราะห์โครงสร้างทางภาษา เข้าใจความสัมพันธ์ของหน่วยต่างๆ ทางภาษาตามโครงสร้าง เช่น คำใดทำหน้าที่อะไรในประโยค การให้น้ำหนักในพยางค์ และการบอกระดับเสียงของคำในประโยค

5. ขั้นอ้างอิง ผู้ฟังจะนำโครงสร้างทางภาษาของเสียงที่ได้ยินมาสัมพันธ์กับความรู้ และประสบการณ์เดิม ตลอดจนสภาพแวดล้อมขณะที่ฟัง

6. ขั้นสรุปความหมาย ผู้ฟังจะวินิจฉัยความหมาย และทำความเข้าใจข้อความที่ได้ยินทั้งหมด แล้วจำความหมายนั้น ๆ ไว้ เพื่อฟังในโอกาสต่อไป

การพูด

แวลเล็ต (Valette, 1977) กล่าวถึงการพูดว่า การพูดไม่ได้เป็นเพียงการออกเสียง คำพูด และการออกเสียงสูงต่ำในประโยคเท่านั้น แต่เน้นในสิ่งที่ทำให้ผู้อื่นเข้าใจในสิ่งที่ตนพูด โดยการพูดนั้นควรเลือกใช้สำนวนภาษาที่ถูกต้อง และเป็นที่ยอมรับของเจ้าของภาษา การสื่อสารที่ดีนั้น ลักษณะท่าทางประกอบการพูดมีความสำคัญพอ ๆ กับความรู้เกี่ยวกับภาษา

สกอต (Scott, 1981 อ้างอิงจาก ปรีชา ศรีเรืองฤทธิ์, 2536) กล่าวว่า การพูดเพื่อการสื่อสารเป็นรูปแบบพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ซึ่งมีปฏิริยาโต้ตอบกับสิ่งที่ได้ยิน ผู้ร่วมสนทนาแต่ละคนสามารถตีความสิ่งที่ได้ฟัง ซึ่งไม่สามารถทราบล่วงหน้าได้ว่ามีความหมายอย่างไร รวมถึงการโต้ตอบด้วยภาษาที่ทำให้เกิดประโยชน์ และสะท้อนความตั้งใจในการปฏิสัมพันธ์

การอ่าน

รีเบคก้า เอ็ม วาเลตต์ และเรเน่ เอส ดิสสิก (Rebecca M. Valette and Renee S. Disick, 1972) กล่าวว่า การอ่านเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียน ซึ่งไม่ได้รวมการอ่านออกเสียง เพราะการอ่านออกเสียงจะเป็นการพูดมากกว่า การอ่านอาจจำแนกโดยเริ่มจากง่ายไปยากเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1. ระดับทักษะด้านกลไก (Mechanical Skills) ผู้เรียนสามารถบอกความเหมือนและความแตกต่างของตัวอักษรได้ โดยอาจจะไม่เข้าใจสิ่งที่เห็น

2. ระดับความรู้ (Knowledge) ผู้เรียนสามารถอ่านประโยคหรือข้อความที่คุ้นเคยได้อย่างเข้าใจความหมาย สามารถบอกได้ว่าประโยคสอดคล้องกับรูปภาพที่เห็นหรือคำแปลที่ให้มา การอ่านในระดับนี้เป็นการอ่านทีละประโยค

3. ระดับการถ่ายโอน (Transfer) ผู้เรียนสามารถเข้าใจคำศัพท์หรือโครงสร้างที่เคยเรียนมาแล้ว และนำไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ สามารถอ่านข้อความและตอบคำถามแบบถูก - ผิด เต็มคำหรือเลือกตอบ สามารถบอกได้ว่าคำใดในจำนวนหลายๆ คำเหมาะสมกับประโยคที่ให้มา คำหรือโครงสร้างที่จะทดสอบผู้เรียนต้องเป็นสิ่งที่ผู้เรียนเคยเรียนมา แต่ให้ผู้เรียนนำไปใช้ในประโยคข้อความ หรือสถานการณ์ใหม่ได้

4. ระดับการสื่อสาร (Communication) ผู้เรียนสามารถอ่านข้อความที่มีคำศัพท์และโครงสร้างประโยคใหม่ๆ ได้อย่างเข้าใจ ถึงแม้จะไม่เข้าใจทุกคำที่อ่าน แต่ก็สามารถจับ

ใจความสำคัญของเรื่องได้ พุทธิกรรมระดับสูงสุดของการอ่านระดับนี้รวมไปถึงความเร็วและความคล่องแคล่วในการอ่าน

5. ระดับการวิพากษ์วิจารณ์ (Criticism) ผู้เรียนสามารถเข้าใจความหมายแฝง (Implicit Meaning) จุดมุ่งหมายของภาษา และระดับของภาษา ตลอดจนสามารถประเมินเนื้อหาส่วนที่เป็นสำนวนและลีลาการเขียนของผู้เขียน รวมทั้งบอกได้ว่าเรื่องที่อ่านสอดคล้องกลมกลืนกันหรือไม่

อัจฉรา วงศ์โสธร (อัจฉรา วงศ์โสธร, 2539) กล่าวว่า ทักษะการอ่านนั้นผู้เรียนจะต้องมีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับวงศัพท ไวยากรณ์ และวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

1. ความเข้าใจตามเนื้อหาตรงตัวอักษร
2. การเรียบเรียงความคิดหรือสาระ โดยการจัดประเภท การย่อความ และการสังเคราะห์ความ
3. ความเข้าใจในระดับตีความ โดยสามารถใช้รายละเอียดในเรื่องจับใจความสำคัญ การเรียงลำดับเหตุการณ์ การเปรียบเทียบ ความสัมพันธ์ของเหตุและผล ลักษณะอุปนัย ใจคอ การทำนายเหตุการณ์ และการตีความภาษาแบบอุปมาอุปไมยได้
4. การประเมิน โดยสามารถตัดสินใจเกี่ยวกับข้อจริง - เท็จ ความจริง - ความเพ้อฝัน ข้อเท็จจริง - ข้อคิดเห็น ตลอดจนความเหมาะสมและความเที่ยงตรง โดยใช้เกณฑ์จากประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับตัวเองหรือผู้อื่น

การเขียน

แวลเลตต์ (Valette, 1977) กล่าวว่า การเขียนเป็นความสามารถในการใช้คำศัพท์ การสะกดและไวยากรณ์ โดยเขียนอย่างชำนาญในด้านลีลาของการใช้ภาษา

ลาโด (Lado, 1961) กล่าวว่า การเขียนเป็นความสามารถในการใช้ตัวอักษรอย่างมีความหมาย เรียบเรียงข้อความโดยใช้โครงสร้างภาษา ใช้รูปแบบของการเขียนที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย ตลอดจนใช้ถ้อยคำและสำนวนอย่างถูกต้อง

แฮร์ริส (Harris, 1969) กล่าวว่า องค์ประกอบของการเขียน มีดังนี้

1. เนื้อหา (Content) ได้แก่ เนื้อหาสาระที่จะใช้ในการเขียน
2. การวางรูปแบบ (Form) ได้แก่ การจัดลำดับเนื้อหา
3. ไวยากรณ์ (Grammar) ได้แก่ การใช้โครงสร้างไวยากรณ์ที่ถูกต้องและสื่อความหมายได้
4. ลีลาการเขียน (Style) ได้แก่ การเลือกโครงสร้าง การเลือกคำ และสำนวนต่างๆ มาใช้ในการเขียน เพื่อให้เกิดอรรถรส

5. กลไกในการเขียน (Mechanics) ได้แก่ การใช้สัญลักษณ์ต่างๆ ในการเขียน เช่น การใช้เครื่องหมายวรรคตอน การใช้ตัวอักษรตัวใหญ่ให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษานั้นๆ เป็นต้น

อัจฉรา วงศ์โสธร (อัจฉรา วงศ์โสธร, 2539) กล่าวว่า ทักษะการเขียนเป็นระบบของการสื่อความหมายทางสายตา (Visual Communication) ไม่ได้เป็นเพียงการถ่ายทอดภาษาพูดออกมาเป็นตัวอักษรบนหน้ากระดาษ การเขียนประกอบด้วยทักษะกลไก คือ การสะกดคำ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน ทักษะในการใช้วงศัพท์ ทักษะการใช้ไวยากรณ์ รวมทั้งการคิดอย่างมีเหตุผล ซึ่งได้แก่ การเรียบเรียงความคิด ตลอดจนความชัดเจนของการสื่อความหมาย

กาญจนา ปราบพาล (กาญจนา ปราบพาล, 2532 อ้างอิงจาก ปรีชา ศรีเรืองฤทธิ์, 2536) กล่าวถึงลักษณะของแบบวัดความสามารถในการสื่อสารไว้ดังนี้

1. ภาษาที่จะนำมาทดสอบ ควรเป็นภาษาที่ใช้ในการสื่อสารจริง เป็นภาษาที่เป็นธรรมชาติ สมเหตุสมผล อยู่ในบริบทและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

2. วัดดูประสงค์ในการวัดควรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอน และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เนื้อหาที่จะถามอาจนำมาจากการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน การศึกษา หรือการประกอบอาชีพ ขึ้นอยู่กับผู้เรียนแต่ละระดับ

3. การออกข้อสอบ ควรคำนึงถึงความสามารถและประสบการณ์ของผู้เรียน การตัดสินความสามารถของผู้เข้าสอบควรพิจารณาจากเกณฑ์การบรรลุจุดประสงค์

4. การสื่อสารมีหลายรูปแบบ มีทั้งแบบที่มีการโต้ตอบและไม่มีการโต้ตอบ ข้อสอบจึงควรสอดคล้องกับรูปแบบของการสื่อสารด้วย บางครั้งอาจใช้การทดสอบ บางครั้งอาจใช้การสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียน และบางครั้งอาจให้ผู้เรียนประเมินความสามารถของตนเอง

5. การสื่อสารไม่สามารถแยกเป็นทักษะการรับสารหรือส่งสารเพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่ง การทดสอบจึงควรใช้สถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริง

6. องค์ประกอบของการใช้ภาษา ประกอบด้วยความรู้เรื่องเสียง ศัพท์ โครงสร้าง การใช้ภาษาในสถานการณ์ต่างๆ และกลวิธีในการสื่อสาร การวัดความสามารถในด้านต่างๆ เหล่านี้ ไม่ควรแยกวัดแต่ละองค์ประกอบ เพราะในการใช้ภาษาจริงๆ ต้องใช้ทุกองค์ประกอบไปพร้อมๆ กัน ผู้ออกข้อสอบต้องพิจารณาว่า แต่ละจุดประสงค์ของการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น องค์ประกอบใดมีบทบาทสำคัญที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในการสื่อสาร ก็ให้นำหนักองค์ประกอบนั้นๆ มากกว่าองค์ประกอบอื่นๆ

7. ความสามารถในการสื่อสารเป็นพฤติกรรมที่ต่อเนื่อง การทดสอบเป็นเพียงการวัดความสามารถในช่วงเวลาหนึ่งเท่านั้น จึงควรประเมินอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความ

เที่ยงตรงและความเชื่อมั่น นอกจากนี้ข้อมูลที่ได้ยังเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการเรียนการสอนด้วย

จากแนวคิดต่างๆ ข้างต้น อาจประมวลเป็นแนวทางในการวัดและประเมินผลการเรียนภาษาไทยได้ ดังต่อไปนี้

1. ทักษะทางภาษา ฟัง พูด อ่าน เขียน และดู มีความสำคัญเท่าๆ กัน ทักษะเหล่านี้มีความเกี่ยวเนื่องกัน ความก้าวหน้าของทักษะหนึ่งจะมีผลต่อพัฒนาการทักษะอื่นๆ
2. ผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาความสามารถทางภาษา เช่นเดียวกับทักษะการคิด ทักษะทางสังคม เมื่อผู้เรียนมีโอกาใช้ภาษาตามความต้องการที่แท้จริงของตนเอง และในสภาพการณ์จริง ทั้งในบริบททางวิชาการ ในห้องเรียน และชุมชนที่กว้างออกไป
3. ผู้เรียนต้องเรียนรู้การใช้ภาษาพูดและเขียนอย่างถูกต้องด้วยการฝึกฝน มิใช่การเรียนรู้กฎเกณฑ์ทางภาษาแต่อย่างเดียว การเรียนการใช้ภาษาที่ประกอบด้วยไวยากรณ์ การสะกดคำ และเครื่องหมายต่างๆ จะค่อยๆ เพิ่มขึ้น เมื่อผู้เรียนได้พัฒนาทักษะทางภาษาของตน
4. ผู้เรียนทุกคนต้องผ่านขั้นตอนการพัฒนาทางภาษาเช่นเดียวกัน แต่จะต่างกัน ในจังหวะก้าวและวิธีการเรียนรู้
5. ภาษาและวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด หลักสูตรจึงให้ความสำคัญ และเห็นคุณค่าของเชื้อชาติ วัฒนธรรม ภูมิหลังทางภาษา และความหลากหลายของภาษา ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตนเองและกระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนรู้

หลักการของการประเมินผลในชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพ

ประการแรก : การประเมินผลในชั้นเรียนจะต้องส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

ประการที่สอง : การประเมินผลจะต้องใช้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย

ประการที่สาม : การประเมินผลจะต้องมีความเที่ยงตรง เชื่อถือได้ และยุติธรรม

การวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการประเมินผลการเรียน

หลังจากที่ผู้สอนกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนแล้ว ผู้สอนจะต้องพิจารณากำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลผลการเรียนรู้ที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดังกล่าว โดยพิจารณาองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

1. ผลการเรียนรู้ที่ต้องการ จากกิจกรรมการเรียนการสอน คืออะไร

ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการเรียนรู้ได้มาจากมาตรฐานการเรียนรู้ระดับต่างๆ ซึ่งถูกกำหนดไว้โดยครอบคลุมความรู้ ทักษะ และคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม

ต่าง ๆ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจะนำไปสู่การเลือกวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ เช่น ผู้สอนกำหนดว่า ผลการเรียนรู้ที่ต้องการ คือ ความสามารถในการเขียนบทความเพื่อโน้มน้าว ชักชวน ผู้สอนจะต้องเก็บรวบรวมตัวอย่างผลงานที่เคยมอบหมายให้ผู้เรียนได้จัดทำเกี่ยวกับเรื่องนี้ และประเมินโดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ผลการประเมินจึงจะเที่ยงตรงเชื่อถือได้ แต่ถ้าผู้สอนใช้แบบทดสอบชนิดเลือกตอบในการเก็บรวบรวมข้อมูล ถือว่าผู้สอนใช้วิธีการไม่เหมาะสม

2. ความมุ่งหมายของการประเมินคืออะไร และใครจะเป็นผู้นำผลการประเมินไปใช้ ความมุ่งหมายของการประเมินและผู้นำผลการประเมินไปใช้ จะช่วยให้เลือกวิธีการประเมินได้เหมาะสม รวมทั้งสามารถกำหนดแนวทางในการรายงานผลการประเมินได้

การประเมินเพื่อวินิจฉัยจุดเด่น - ค้อย ในการเรียน กับ การประเมินเพื่อตัดสิน ผลการเรียนรู้มีความมุ่งหมายต่างกัน การประเมินเพื่อวินิจฉัยต้องการข้อมูลเพื่อการปรับปรุง พัฒนาผู้เรียน ดังนั้นวิธีการประเมินจะมีลักษณะที่มุ่งเน้นในรายละเอียดทุกขั้นตอนแห่งการเรียนรู้ เพื่อเป็นข้อมูลในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนของผู้เรียน เหมาะที่จะนำมาใช้ระหว่าง กระบวนการเรียนการสอน ส่วนการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนจะเป็นการประเมินสรุปผล การเรียนรู้ทั้งหมด แนวทางการวัดจึงมีลักษณะที่นำมาเฉพาะเป้าหมายหลักสำคัญที่จะแสดง ภาพรวมเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียนตามความคาดหวังมาประเมิน เป็นต้น

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลผลการเรียนของผู้เรียน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ถูกนำมาใช้ในการประเมินโดยทั่วไป ได้แก่ การสังเกต การตรวจงานหรือผลงาน การทดสอบความรู้ การตรวจสอบการปฏิบัติและการแสดงออก อย่างไรก็ตามจะนำเสนอแนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยพิจารณาจากเป้าประสงค์ของการประเมินที่เฉพาะเจาะจงในรายละเอียด เพื่อข้อมูลที่ได้จะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนากระบวนการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง ดังนี้

1. การให้ตอบแบบทดสอบ ทั้งในลักษณะที่เป็นแบบเลือกคำตอบ ได้แก่ ข้อสอบแบบเลือกตอบ ถูก - ผิด และข้อสอบชนิดให้ผู้สอบสร้างคำตอบเอง ได้แก่ เติมข้อความ ในช่องว่าง คำตอบสั้นเป็นประโยค เป็นข้อความ แผนภูมิ

2. การดูจากผลงาน เช่น เรียงความ รายงานการวิจัย บันทึกประจำวัน รายงานการทดลอง บทละคร บทร้อยกรอง แฟ้มผลงาน เป็นต้น ผลงานจะแสดงให้เห็นการนำความรู้ และทักษะไปใช้ในการปฏิบัติงานของผู้เรียน

3. การปฏิบัติ ผู้สอนสามารถสังเกตการนำทักษะและความรู้ไปใช้โดยตรงใน สถานการณ์ที่ใหปฏิบัติจริง วิธีการนี้ถูกนำไปใช้อย่างกว้างขวางในการประเมินการปฏิบัติที่มี

ระเบียบ ข้อบังคับ เช่น การร้องเพลง ดนตรี พลศึกษา การไต่อาทิ การกล่าวสุนทรพจน์ ละครเวที

4. กระบวนการ วิธีการนี้จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ กระบวนการคิดของผู้เรียนมากกว่าที่จะดูผลงานหรือการปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้ทราบกระบวนการคิดที่ผู้เรียนใช้ วิธีการที่ครูผู้สอนใช้อยู่เป็นประจำ คือ การให้นักเรียนคิดต่างๆ การตั้งคำถามให้นักเรียนตอบ โดยครูจะเป็นผู้สังเกตวิธีการคิดของผู้เรียน วิธีการเช่นนี้เป็นกระบวนการที่จะให้ข้อมูลเพื่อการวินิจฉัย และเป็นข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเหมาะกับการประเมินพัฒนาการด้านคุณธรรม จริยธรรม ลักษณะนิสัย

จากแนวทางดังกล่าวข้างต้น ผู้สอนสามารถกำหนดแนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูลทักษะทางภาษาได้ โดยการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติต่างๆ เช่น การเล่าเรื่อง การให้คำชี้แจง การเล่าประสบการณ์ การร่วมกิจกรรมต่างๆ การปฏิสัมพันธ์กับกลุ่ม/บุคคล หากผลการเรียนรู้ที่ต้องการ คือ ความรู้ ความคิดเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ของภาษา การใช้ภาษา วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการประเมินที่เหมาะสม คือ การใช้ข้อสอบ ซึ่งอาจเป็นแบบเลือกตอบ หรือให้สร้างคำตอบ

การรายงานผลการประเมิน

วิธีการรายงานผลการประเมินมีหลายลักษณะ ซึ่งจะเป็นไปตามลักษณะผลการเรียนรู้ที่ต้องการประเมิน วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล จุดประสงค์ของการประเมิน และผู้ใช้ข้อมูลผลการประเมิน รูปแบบที่ใช้กันโดยทั่วไปขณะนี้ คือ

- การรายงานในรูปคะแนน ได้แก่ คะแนนร้อยละ คะแนนรวม
- ระดับผลการเรียน เป็นตัวอักษร ตัวเลข
- มาตรวัดที่แสดงพัฒนาการ/ความสามารถในลักษณะ rubric
- รายงานโดยเขียนบอกเล่า
- การให้ข้อคิดเห็นโดยการเขียน
- การรายงานด้วยวาจา

ข้อพึงปฏิบัติ

เป้าหมายของการจัดการศึกษา คือ พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนจำเป็นต้องวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการประเมินให้สอดคล้องกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะนำไปสู่การประเมินความรู้ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน ความสามารถในการใช้

ภาษาสามารถประเมินได้จากการรวบรวมข้อมูลผ่านการสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ทั้งในขณะที่ยุ้สอนจัดกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งถือว่าอยู่ในบริบทที่ผู้สอนได้จัดหรือจำลองขึ้นมา และขณะที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติในสภาพจริงจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลต่างๆ รอบตัว ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ผู้สอนสามารถประเมินพัฒนาการด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ต้องการปลูกฝังให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนด้วย

ท้ายที่สุดผู้สอนควรนำผลการประเมินมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนอย่างจริงจัง มิใช่การประเมินเพื่อการตัดสิน เพื่อเลื่อนชั้น หรือเพื่อการผ่านแค่ประการเดียว เพราะหลักการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความสำคัญกับการประเมินเพื่อปรับปรุง และพัฒนาผู้เรียนเป็นประเด็นหลัก

แหล่งการเรียนรู้

แหล่งการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้มีดังนี้

ห้องสมุด เป็นแหล่งการเรียนรู้และเป็นหัวใจสำคัญของโรงเรียนที่ผู้เรียนจะใช้ในการศึกษาค้นคว้า ใช้ในการอ่านเพื่อเพิ่มพูนความรู้ การจัดห้องวิชาการต่างๆ จะทำให้ผู้เรียนได้ประโยชน์จากการเรียน การใช้อินเทอร์เน็ตในการค้นคว้าหาความรู้จะมีความสำคัญมากขึ้น

ทรัพยากรบุคคล ได้แก่ ผู้ปกครองและคนในชุมชนที่มีความรู้ความสามารถด้านภาษา และภูมิปัญญาทางภาษาที่มีความรู้ทางด้านภาษาถิ่น เพลงพื้นบ้าน การทำพิธีสู่ขวัญ ฯลฯ ครูภาษาไทยควรจัดทำบัญชีรายชื่อบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในท้องถิ่น ซึ่งสามารถเชิญมาให้ความรู้ในโรงเรียน

สื่อการเรียนการสอน เป็นสื่อหรือตัวกลางที่ทำหน้าที่ถ่ายทอด และแลกเปลี่ยนเนื้อหาประสบการณ์ แนวคิด ทักษะ และเจตคติระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน โดยเน้นบทบาทของผู้เรียนที่เป็นผู้กระทำ หรือใช้สื่อเพื่อให้เกิดความรู้ ทักษะกระบวนการ และความรู้สึกรู้จักคิดต่างๆ บรรลุมาตรฐานของการเรียนรู้

ความสำคัญของการใช้สื่อการเรียนการสอน เนื่องจากการเรียนการสอนเป็นกระบวนการสื่อสารความรู้ ประสบการณ์ ทักษะ ความคิดเห็นตลอดจนเจตคติ ซึ่งทำได้หลายวิธี และอาจใช้เครื่องมือประกอบการสอนต่างๆ อีกมากมาย ดังนั้น การสอนโดยการบรรยาย หรือการใช้หนังสือเรียนเพียงเล่มเดียวไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุจุดหมายตามที่คาดหวังได้ เพราะในสังคมปัจจุบันเป็นยุคสมัยที่ข้อมูลข่าวสารความรู้สมัยใหม่ ตลอดจนเทคโนโลยีการสื่อสารได้แผ่ขยายกว้างขวางอย่างไม่มีขอบเขตจำกัด จำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพความสามารถของผู้เรียนอย่างเต็มที่ ให้มีนิสัยใฝ่รู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และ

พัฒนาตนเอง โดยใช้แหล่งความรู้ที่มีรูปแบบหลากหลาย กล่าวคือ การเรียนการสอนจำเป็นต้องเลือกสรรสื่อการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง มีโอกาสเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น และมีความรับผิดชอบที่จะสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

ประเภทของสื่อการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอนจำแนกตามลักษณะของสื่อที่นำไปใช้มี 5 ประเภท คือ

1. สื่อการพิมพ์ เป็นสื่อที่ใช้ระบบการพิมพ์ เช่น หนังสือเรียน คู่มือ หนังสือเสริมประสบการณ์ ฯลฯ
2. สื่อวัสดุอุปกรณ์ เป็นสื่อสิ่งของต่างๆ เช่น ของจริง หุ่นจำลอง แผนภูมิ แผนที่ ตาราง สถิติ กราฟ ฯลฯ
3. สื่อโสตทัศนอุปกรณ์ เป็นสื่อที่นำเสนอด้วยเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ เช่น ภาพเคลื่อนไหว (slide) แถบเสียง แถบบันทึกภาพ สื่อประเภทอื่นๆ อาทิ สื่อมัลติมีเดียฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ ฯลฯ
4. สื่อกิจกรรม เป็นสื่อประเภทวิธีการที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติ ฝึกทักษะ ซึ่งต้องใช้กระบวนการคิด การปฏิบัติ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ของผู้เรียน เช่น เกม เพลง บทบาทสมมุติ แบบทดสอบ แผนการสอน ใบความรู้ ใบงาน ฯลฯ
5. สื่อบริบท เป็นสื่อที่ส่งเสริมการเรียนการสอน ได้แก่ สภาพแวดล้อมและสถานการณ์ต่างๆ เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ แหล่งวิทยบริการ หรือแหล่งเรียนรู้อื่นๆ อาทิ บุคคล ห้องสมุด ชุมชน สังคม วัฒนธรรม เครือข่ายคอมพิวเตอร์ ฯลฯ

นอกจากแหล่งการเรียนรู้ที่กล่าวข้างต้นแล้ว ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้ได้จากภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น ในบ้าน ในสถานที่ต่างๆ ภาษาที่ใช้ในคอมพิวเตอร์ ซึ่งได้จากการใช้อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ วิทยุ วารสาร สิ่งพิมพ์ต่างๆ รวมทั้งการแสวงหาความรู้จากการไปทัศนศึกษาตามสถานที่ต่างๆ ด้วย

บทที่ 3

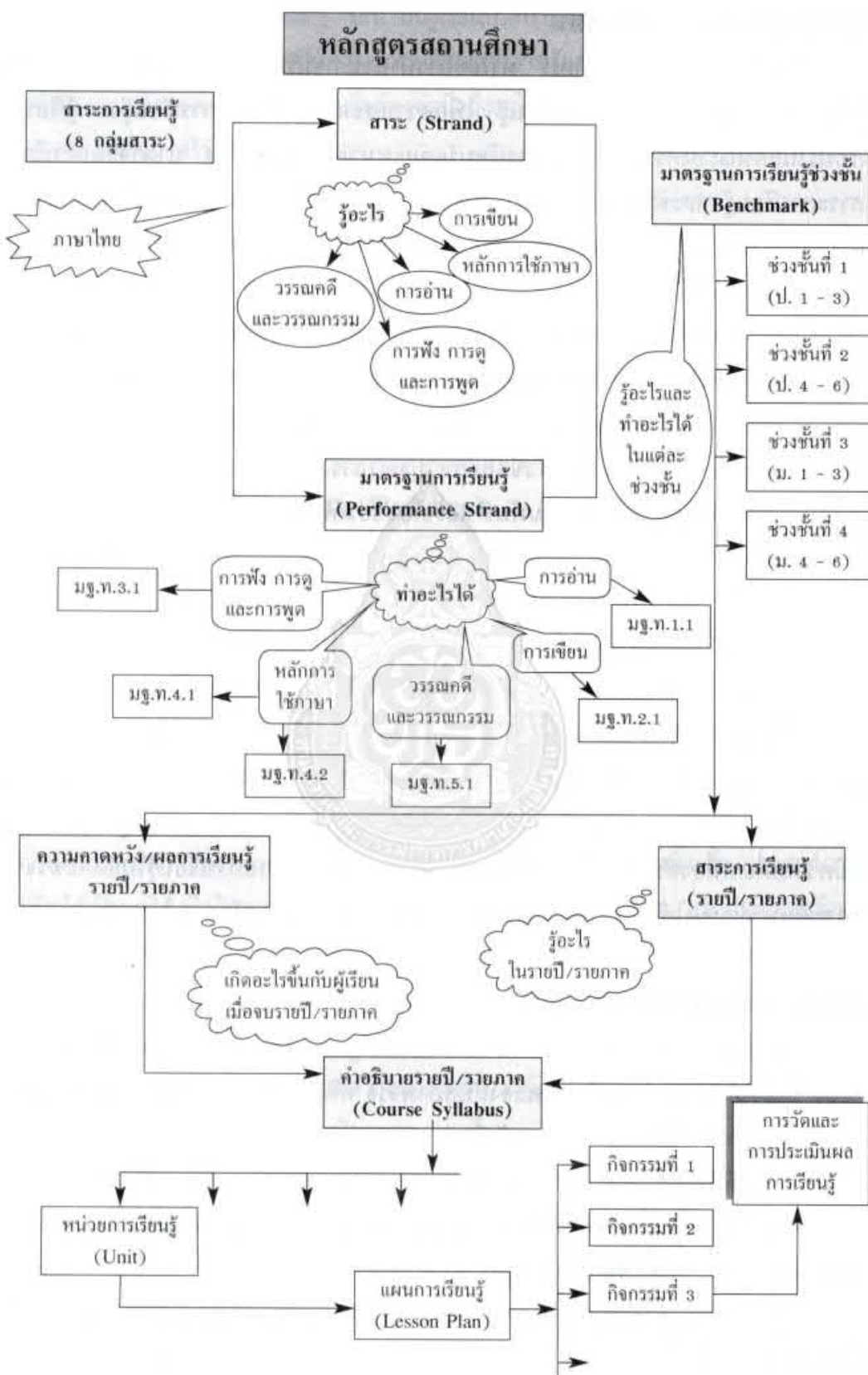
วิธีการ/ขั้นตอน และการออกแบบ

จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และเอกสารสาระมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม ที่บรรจุสาระและมาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น สามารถนำมาวิเคราะห์ และจัดเป็นมาตรฐานการเรียนรู้รายปี หรือรายภาค ที่ระบุถึงความรู้ความสามารถของผู้เรียน ซึ่งจะเกิดขึ้นหลังจากการเรียนรู้ในแต่ละปีหรือแต่ละภาค โดยสถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถกำหนดได้เองตามความเหมาะสม รวมทั้งสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน

ช่วงชั้น ป.1 - 3, ป.4 - 6 และ ม.1 - 3 กำหนดสาระการเรียนรู้เป็นรายปี และกำหนดจำนวนคาบเวลาให้เหมาะสม สอดคล้องกับมาตรฐานและสาระการเรียนรู้ชั้นๆ สำหรับช่วงชั้น ม.4 - 6 กำหนดสาระการเรียนรู้เป็นรายภาค และกำหนดจำนวนหน่วยกิตให้เหมาะสม สอดคล้องกับมาตรฐานและสาระการเรียนรู้ โดยใช้เกณฑ์พิจารณาว่า เวลาการจัดการเรียนรู้ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต สำหรับสาระการเรียนรู้เลือก ซึ่งเป็นวิชาเฉพาะของสายอาชีพหรือโปรแกรมเฉพาะทางอื่นๆ ใช้เกณฑ์เวลาการจัดการเรียนรู้ 40 - 60 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต ทั้งนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดได้ตามความเหมาะสม และใช้หลักเกณฑ์เดียวกัน

เมื่อกำหนดสาระการเรียนรู้รายปี/รายภาค เวลาและจำนวนหน่วยกิตแล้ว ก็นำมาเขียนคำอธิบายรายวิชา ซึ่งจะประกอบด้วยชื่อรายวิชา จำนวนเวลาหรือจำนวนหน่วยกิต มาตรฐานการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ของรายวิชานั้นๆ

จากการศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และเอกสารสาระมาตรฐานการเรียนรู้ สามารถสรุปเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้

การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ทำโดยการนำสาระการเรียนรู้รายปี/รายภาคที่กำหนดไว้ไปบูรณาการจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้ เพื่อความสะดวกในการจัดการเรียนรู้และ ผู้เรียนได้เรียนรู้ในลักษณะองค์รวม หน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และจำนวนเวลาสำหรับการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเมื่อเรียนครบทุกหน่วยย่อยแล้ว ผู้เรียนสามารถบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้รายปี/รายภาคของทุกรายวิชา โดยมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1. นำสาระการเรียนรู้/หัวข้อย่อย มาวิเคราะห์แยกเป็นหัวข้อเรื่อง/หัวข้อย่อย
2. นำหัวข้อเรื่อง/หัวข้อย่อย มากำหนดเป็นหน่วยการเรียนรู้ซึ่งทำได้หลายแบบ เช่น
 - 2.1 นำหัวข้อเรื่อง 1 หัวข้อย่อยมาเขียนเป็นหน่วยการเรียนรู้
 - 2.2 นำหัวข้อเรื่อง/หัวข้อย่อยมาบูรณาการ โดยพิจารณาจากสาระการเรียนรู้ และมาตรฐานการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์ และเกี่ยวข้องกัน ดังนี้
 - 2.2.1 บูรณาการภายในกลุ่มสาระเดียวกัน
 - 2.2.2 บูรณาการระหว่างกลุ่มสาระ
 - 2.3 ตั้งชื่อหน่วยการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้
 - 2.4 กำหนดเวลาของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

ในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ อาจบูรณาการทั้งภายในสาระการเรียนรู้เดียวกัน และระหว่างสาระการเรียนรู้ หรือเป็นการบูรณาการเฉพาะเรื่องตามลักษณะสาระการเรียนรู้ หรือเป็นการบูรณาการที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน โดยพิจารณาจากมาตรฐานการเรียนรู้ที่มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน การจัดการเรียนรู้สำหรับหน่วยการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติโครงงานอย่างน้อย 1 โครงงาน

การออกแบบงานหรือภาระงาน

การออกแบบงานหรือภาระงาน สำหรับหลักสูตรการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 นี้ มุ่งให้เป็นภาระงานที่สอดคล้องกับสภาพจริง หรือเรียกว่า Authentic Tasks โดยมีวัตถุประสงค์ในการกำหนดภาระงาน ดังนี้

1. ให้นักเรียนได้สร้างความหมายและพัฒนาโครงสร้างความรู้ด้วยตนเอง
2. ให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบและถูกหลักวิชา ในการสร้างความหมายและพัฒนาความรู้ของตนด้วยตนเอง
3. ช่วยให้ผู้เรียนมุ่งเป้าหมายของการปฏิบัติงานนั้นออกไปสู่การประกอบอาชีพ เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่

นั่นคือ การปฏิบัติงานนั้นๆ จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในทักษะและความรู้ต่างๆ และจะติดตัวไปจนเป็นผู้ใหญ่ เป็นการสะสมเพิ่มพูนความรู้และทักษะของตนเองที่เกิดจากการปฏิบัติงาน เมื่อจะกำหนดภาระงานจึงต้องคำนึงถึงหลักการหรือมาตรฐานต่อไปนี้คือ

1. ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ที่ลึกซึ้ง
2. ผู้เรียนได้ใช้ทักษะ/กระบวนการคิดขั้นสูง
3. ภาระงานสัมพันธ์สอดคล้องกับสังคมอาชีพภายนอก
4. ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้เรียน
5. ให้การสนับสนุนทางจิตวิทยา/สังคม เพื่อความสำเร็จของผู้เรียน

กล่าวโดยสรุป ภาระงานที่กำหนดต้องเหมาะสมกับผู้เรียน เป็นงานที่ผู้เรียนสนใจ ต้องใช้ความรู้และทักษะหลายๆ ประการ จึงจะปฏิบัติงานนั้นได้เป็นผลสำเร็จ

การกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics)

การตัดสินผลงานของนักเรียนในการประเมินตามสภาพจริงใช้การให้คะแนนที่เรียกว่า Rubrics ซึ่งหมายถึง กฎ หรือกติกา ที่จะทำให้ได้คะแนนและมีแนวทางการให้คะแนน (Scoring guide) ที่แยกแยะระดับต่างๆ ของความสำเร็จในการเรียนหรือการปฏิบัติของนักเรียน ได้อย่างชัดเจน จากเดิมมากไปจนถึงต้องปรับปรุงแก้ไข (Jasmine, 1993)

Rubrics จะระบุคุณภาพของงานที่ครูต้องการให้นักเรียนกระทำ นักเรียนจะรู้ชัดเจนว่าครูต้องการอะไร และเขาจะต้องทำอะไร อย่างไร เพื่อจะได้คะแนนนั้นมา

การกำหนดเกณฑ์การประเมิน หรือเกณฑ์การให้คะแนนนั้น ผู้สอนและผู้เรียนควรจะร่วมกันกำหนด และควรจัดทำให้เสร็จก่อนผู้เรียนลงมือปฏิบัติงานชิ้นนั้น เกณฑ์การประเมินใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินและเป็นเครื่องมือในการสอนด้วย เพราะเป็นเหมือนเป้าหมายในการเรียนที่ผู้เรียนต้องรับทราบ (Ryan, 1994 : 28) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Marzano et.al. (1993 : 29) ที่สรุปได้ว่า การประเมินการปฏิบัตินั้นต้องกำหนดเกณฑ์ให้ชัดเจน เกณฑ์ในการให้คะแนนต้องมีระดับสเกลที่แน่นอน และมีภาระคุณลักษณะที่สำคัญให้ครู ผู้ปกครอง และบุคคลอื่นๆ ที่สนใจ ทราบว่าผู้เรียนทำอะไรได้บ้าง และรู้อะไรบ้าง และช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย

การกำหนดเกณฑ์การประเมินช่วยให้เกิดความชัดเจนในการพิจารณางานชิ้นนั้นๆ ว่าจะพิจารณาในเรื่องใด ประเด็นใดบ้าง และในแต่ละเรื่องแต่ละประเด็นนั้น มีรูปร่างหน้าตาอย่างไร จึงจะได้ระดับคะแนนต่ำสุดจนถึงสูงสุด เช่น รายงานฉบับนี้จะพิจารณารูปเล่ม, เนื้อหา, การใช้ภาษา, การทำงานกลุ่ม ฯลฯ โดยเน้นเนื้อหา, การใช้ภาษา และการทำงานกลุ่ม เป็นต้น

การกำหนดประเด็นการประเมินและรายละเอียดการให้ระดับคะแนนเป็นเรื่องสำคัญ เนื่องจากเกี่ยวข้องกับคุณภาพของการประเมินผล ในเรื่องความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น หากทำได้ชัดเจนเหมาะสม ไม่ว่าผู้ใดประเมินก็จะมีคุณภาพใกล้เคียงหรือเหมือนกัน มีผลถึงศักยภาพของผู้เรียนในการนำไปใช้ปฏิบัติงาน ผลิตผลงาน ตลอดจนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตร และเป็นคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล ตามพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษา ด้วย

วิธีกำหนดเกณฑ์การประเมินมี 2 แบบ คือ

1. การกำหนดเกณฑ์โดยภาพรวม (Holistic Score) เป็นการให้ระดับคะแนนเดียว สำหรับงานนั้น เช่น การประเมินการเขียน จะได้ระดับคะแนนออกมาเป็นระดับคะแนนเดียว แต่จะบรรยายคุณภาพการเขียนทั้งฉบับเป็นระดับคุณภาพ

2. การกำหนดเกณฑ์โดยแยกเป็นด้านๆ (Analytic Score) เป็นการแบ่งคะแนนเป็นส่วนๆ จากความสามารถที่จะต้องปฏิบัติงาน หรือนำผลผลิตนั้นมาแจกแจงรายละเอียดออกเป็นด้านๆ และแต่ละด้านมีคุณภาพอย่างไร เช่น การประเมินการเขียน จะดูด้านสำนวน ภาษา ความคิดสร้างสรรค์ การเขียนถูกหลักไวยากรณ์ เป็นต้น

นักเรียนจะได้คะแนน 2 ชุด จากเกณฑ์ 2 แบบนี้ ซึ่งใช้ร่วมกันได้ทั้ง 2 แบบ เพราะ วัดผลงานชิ้นเดียวกัน การใช้ Rubrics ให้ประโยชน์ในแง่ของเป็นเครื่องมือการประเมิน และเป็นเครื่องมือการสอบได้อีกด้วย ในที่นี้จะเป็นการให้คะแนนแบบแยกเป็นด้านๆ (Analytic Score) เนื่องจากจะเกิดประโยชน์แก่ผู้สอนมากกว่าการกำหนดเกณฑ์โดยภาพรวม ดังนี้

การวิเคราะห์ประเด็นการประเมิน (Rubrics)

และการเขียนรายละเอียดการให้คะแนน (Scoring Rubrics)

การประเมินผลงาน กระบวนการและคุณลักษณะที่จะทำให้เกิดความเที่ยงตรง จะต้องกำหนดลักษณะสำคัญๆ หรือตัวแปรสำคัญของสิ่งที่ประเมินให้ได้ นั่นคือพยายามมองสิ่งที่ จะประเมินในทุกแง่มุมว่า ผลงานที่ได้นั้นจะต้องมีคุณสมบัติหรือลักษณะใดบ้าง จึงจะถูกต้อง เหมาะสม และเป็นลักษณะที่สำคัญ ซึ่งจะต้องปรากฏอยู่ในผลงาน เช่น จะประเมินสมุดภาพ (Picture Book) ต้องพยายามวิเคราะห์ส่วนสำคัญของสมุดภาพ ว่ามีอะไรบ้าง เช่น รูปเล่ม เนื้อหา ภาษา ภาพประกอบ เป็นต้น จะเห็นว่าคุณลักษณะหรือตัวแปร ทั้ง 4 เป็นลักษณะที่สำคัญของสมุดภาพที่ควรนำมาเป็นประเด็นการประเมิน (Rubrics)

การเขียนรายละเอียดการให้คะแนน (Scoring Rubrics)

การเขียนรายละเอียดการให้คะแนนหรือให้ระดับคะแนนที่มีความชัดเจน ผู้ประเมินท่านใด ๆ อ่านแล้วเข้าใจตรงกัน ให้คะแนนในระดับเดียวกัน ยิ่งผู้ตรวจผลงานมากคนเท่าไร อ่านแล้วเข้าใจตรงกันมาก แสดงถึงความเชื่อมั่นของเครื่องมือหรือความเชื่อมั่นในการให้คะแนนสูง ดังนั้น การเขียนรายละเอียดการให้คะแนนหรือระดับคะแนน จึงมีความสำคัญยิ่งรองมาจากการกำหนดประเด็นการประเมิน และถ้าทั้งสองส่วนมีคุณภาพดังได้กล่าวมาแล้ว ก็จะทำให้การประเมินผลงาน กระบวนการ คุณลักษณะ มีคุณค่าที่เชื่อถือได้เหมือนผลการตรวจสอบปรนัย ถ้าผลการตรวจผลงานมีความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นสูงก็ประกันถึงคุณภาพของผลการปฏิบัติงาน คุณลักษณะที่ประเมินได้อย่างดียิ่ง การเขียนรายละเอียดการให้คะแนน ควรกำหนดเป็นระดับ (Analytic Scoring) โดยการกำหนดคุณลักษณะย่อย หรือตัวแปรย่อยของประเด็นการประเมิน การกำหนดคะแนนหรือระดับคะแนนนั้น อาจกำหนดให้แต่ละประเด็นมีน้ำหนักเท่ากันในทุกประเด็น หรือมีน้ำหนักแตกต่างกันในแต่ละประเด็น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

สิ่งที่จะประเมิน : สมุดภาพ

1. น้ำหนักประเด็นเท่ากัน

รูปเล่ม	:	1 ส่วน ระดับ 1 - 4	คะแนน (เต็ม 4)
เนื้อเรื่อง	:	1 ส่วน ระดับ 1 - 4	คะแนน (เต็ม 4)
ภาษา	:	1 ส่วน ระดับ 1 - 4	คะแนน (เต็ม 4)
ภาพประกอบ	:	1 ส่วน ระดับ 1 - 4	คะแนน (เต็ม 4)
คะแนนรวม		4 - 16 คะแนน	

2. น้ำหนักประเด็นไม่เท่ากัน โดยนำน้ำหนักคูณกับระดับคะแนน

รูปเล่ม	:	1 ส่วน ระดับ 1 - 4	คะแนน (เต็ม 4)
เนื้อเรื่อง	:	3 ส่วน ระดับ 1 - 4	คะแนน (เต็ม 12)
ภาษา	:	2 ส่วน ระดับ 1 - 4	คะแนน (เต็ม 8)
ภาพประกอบ	:	2 ส่วน ระดับ 1 - 4	คะแนน (เต็ม 8)
คะแนนรวม		4 - 32 คะแนน	

3. น้ำหนักประเด็นไม่เท่ากัน โดยใช้ระดับคะแนนแทนน้ำหนัก

รูปเล่ม	:	1 ส่วน ระดับ 1	คะแนน (เต็ม 1)
เนื้อเรื่อง	:	3 ส่วน ระดับ 1 - 3	คะแนน (เต็ม 3)
ภาษา	:	2 ส่วน ระดับ 1 - 2	คะแนน (เต็ม 2)

ภาพประกอบ : 2 ส่วน ระดับ 1 - 2 คะแนน (เต็ม 2)

คะแนนรวม 0 - 8 คะแนน

ถ้าจะตัดคะแนนผลรวมที่ได้ออกเป็นระดับการประเมินจะเป็น 4 ระดับ ดังนี้

ปรับปรุง พอใช้ ดี ดีมาก

เมื่อเทียบผลการตรวจให้คะแนนในทุกประเด็นแล้วนำมาสรุป จะได้ผลการประเมินตามระดับที่ตรงกันหรือใกล้เคียงกันมาก ดังนั้น ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดน้ำหนักในรูปแบบใด ถ้ารายละเอียดการให้คะแนนชัดเจนก็จำเป็นที่เชื่อถือได้อย่างมั่นใจ ความเที่ยงตรงจะเชื่อถือได้มากขึ้น ถ้าให้น้ำหนักคะแนนในรูปแบบ 2 (เอาน้ำหนักคูณผลการให้คะแนนแต่ละประเด็น)

เทคนิคการเขียนรายละเอียดการให้คะแนน (Scoring Rubrics)

ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นว่า การเขียนรายละเอียดการให้คะแนนหรือระดับคะแนนนั้น การเขียนเป็นการแยกระดับ (Analytic) เนื่องจากการให้น้ำหนักคะแนน (Weight) แต่ละประเด็นไม่เท่ากันจะทำให้เกิดความยุติธรรม เพราะในการสร้างชิ้นงาน ความสามารถของผู้เรียนที่ใช้แต่ละประเด็นการประเมินไม่เท่ากัน โดยมีเทคนิควิธีการเขียน ดังนี้คือ

1. กำหนดรายละเอียดขั้นต่ำไว้ที่ระดับ 1 แล้วเพิ่มลักษณะที่สำคัญๆ สูงขึ้นมาทีละระดับ ตัวอย่างเช่น งานเขียนมีประเด็นการประเมิน คือ **เนื้อหา การใช้ภาษา**

การกำหนดรายละเอียดถ้าแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ควรกำหนดลักษณะย่อยหรือตัวแปรย่อยที่สำคัญให้ได้ 4 ลักษณะ เช่น

เนื้อหา	1. สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง 2. ลำดับเนื้อเรื่องชัดเจน 3. เรื่องน่าสนใจ 4. มีจินตนาการ
การใช้ภาษา	1. ผิดพลาดมากแต่พอสื่อความหมายได้ 2. ผิดพลาดส่วนมากและสื่อความหมายได้ 3. ผิดพลาดน้อย เชื่อมโยงภาษาได้ดี 4. ผิดพลาดเกือบทั้งหมด สละสลวย งดงาม

การเขียนรายละเอียดแต่ละระดับ โดยการนำลักษณะย่อยหรือตัวแปรย่อยมาจัดลำดับความสำคัญดังได้เขียนตัวเลขกำกับไว้ แล้วนำตัวแปรต่างๆ มาเขียนบรรยาย (Descriptive) ให้ชัดเจนจากความสำคัญที่ต่ำสุด และเพิ่มตัวแปรถัดไปแต่ละระดับ ดังนี้

- เนื้อหา**
- ระดับ 1 เนื้อหาที่เขียนสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง
- ระดับ 2 เนื้อหาที่เขียนสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง และลำดับเรื่อง
ได้ชัดเจน ไม่วกวน
- ระดับ 3 เนื้อหาที่เขียนสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ลำดับเรื่องได้
ชัดเจน ไม่วกวน สอดแทรกสาระบางอย่างทำให้เรื่อง
น่าสนใจ
- ระดับ 4 เนื้อหาที่เขียนสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ลำดับเรื่องได้
ชัดเจน ไม่วกวน สอดแทรกสาระบางอย่างทำให้
เรื่องน่าสนใจและอ่านแล้วเกิดจินตนาการ

2. กำหนดลักษณะย่อยระดับต่ำสุดไว้ที่ระดับ 1 แล้วเพิ่มความถูกต้องสูงขึ้นทีละระดับ จากตัวอย่างในข้อ 1 สามารถจะนำเทคนิคนี้มาเขียนในประเด็น การใช้ภาษา โดยการกำหนดลักษณะย่อย หรือตัวแปรย่อยที่มีลักษณะในระดับต่ำสุดที่ระดับ 1 แล้วเพิ่มความถูกต้องของลักษณะย่อยขึ้นไปทีละระดับ ดังนี้

- การใช้ภาษา**
- ระดับ 1 ภาษาผิดพลาดมากแต่ยังสื่อความหมายได้
- ระดับ 2 ภาษาถูกต้องส่วนมากและสื่อความหมายได้
- ระดับ 3 ภาษาผิดพลาดน้อยเชื่อมโยงภาษาได้ดี
- ระดับ 4 ภาษาถูกต้องเกือบทั้งหมด เป็นภาษาที่สละสลวยงดงาม

ในการเขียนรายละเอียดดังกล่าวข้างต้น แสดงเป็นเชิงคุณภาพ (Qualitative) แต่ลักษณะดังกล่าวนี้ อาจเขียนเชิงปริมาณ ดังนี้

- การใช้ภาษา**
- ระดับ 1 ภาษาผิดพลาดไม่เกิน 50% (หรือ 50 จุด) แต่ยังสื่อความหมายได้
- ระดับ 2 ภาษาถูกต้อง 50% - 70% และสื่อความหมายได้
- ระดับ 3 ภาษาถูกต้อง 70% - 90% เชื่อมโยงภาษาได้ดี
- ระดับ 4 ภาษาถูกต้อง 90% - 100% เป็นภาษาที่สละสลวย
งดงาม

การเขียนรายละเอียดการให้ระดับคะแนน หรือคะแนนในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ มีทั้งจุดเด่นและจุดด้อยของแต่ละแบบ สำหรับเชิงคุณภาพมีจุดเด่น คือ บางตัวแปรหรือบางลักษณะไม่สามารถบรรยายได้เป็นปริมาณ เช่น ตัวแปรที่เป็นคุณศัพท์ เช่น สวยงาม ดี สนุกสนาน เป็นต้น จุดด้อย คือ ในการแปลผลเชิงคุณภาพ เช่น คำว่า มาก น้อย เล็กน้อย

นิดหน่อย ไม่มาก เหล่านี้ ผู้ประเมินจะเกิดอึดใจ แสดงคุณภาพออกมาไม่เท่ากัน สำหรับจุดเด่นของเชิงปริมาณ เราสามารถนับเป็นแห่ง (Point) สัดส่วน เศษส่วน ร้อยละ ได้ แต่ก็ถูกโต้แย้งว่ามีจุดด้อย คือ แต่ละแห่งมีน้ำหนักที่ผิดแตกต่างกัน เช่น ถ้าผิดเรื่องการสะกดคำผิดโดยทำให้ความหมายเปลี่ยน กับผิดแล้วยังพอลงความหมายเดิมได้ ย่อมมีข้อแตกต่างในเรื่องน้ำหนักหรือความสำคัญ เป็นต้น ในการเขียนรายละเอียดจึงต้องพิจารณาตามความเหมาะสม พยายามให้เป็นปรนัย (Objective) มากที่สุด

3. กำหนดตัวแปรย่อยที่มีน้ำหนักเท่ากันทุกตัว แล้วระบุว่าตัวแปรหายไปเท่าไร ระดับคะแนนก็ลดหลั่นตามลำดับ เช่น การประเมินจัดทำรายงาน อาจมีประเด็นของ รูปแบบ เนื้อหา ภาษา ความสะอาดประณีต ในกรณีนี้จะยกตัวรูปแบบ ที่เป็นการเขียนรายละเอียดการให้คะแนนในแบบที่ 3 ดังนี้

กำหนดลักษณะย่อยของรูปแบบ ดังนี้ ปก คำนำ สารบัญ การอ้างอิง บรรณานุกรม เห็นว่าตัวแปรย่อยของรูปแบบ มีอยู่ 5 ตัว วิธีเขียนอาจเขียน ดังนี้

รูปแบบ ระดับ 4 มีครบ คือ ปก คำนำ สารบัญ การอ้างอิง และบรรณานุกรม
 ระดับ 3 ขาด 1 ลักษณะ
 ระดับ 2 ขาด 2 ลักษณะ
 ระดับ 4 ขาด 3 ลักษณะ

สรุป

การกำหนดประเด็นการประเมินและรายละเอียดการให้ระดับคะแนน มีความจำเป็นที่ผู้ประเมินควรคำนึง เพราะส่งผลต่อคุณภาพของการประเมิน คือ ความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น คุณภาพทั้งสององค์ประกอบนี้จะมีผลถึงศักยภาพของผู้เรียนในการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติงาน ผลิตผลงาน ตลอดจนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตร นอกจากนี้ยังแสดงถึงคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลตามพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาอีกด้วย

บทที่ 4

ตัวอย่างแนวทางการประเมิน

แผนการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลกลุ่มภาษาไทยที่นำมาเป็นตัวอย่างนี้ เป็นเพียงแนวทางให้เห็นขั้นตอนวิธีการทำแผนการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลเท่านั้น โดยนำสาระการเรียนรู้ที่ 2 การเขียน มาเป็นตัวหลัก และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในช่วงชั้นต่างๆ 4 ช่วงชั้น คือ ป.1, ป.4, ม.1 และ ม.4 รวมทั้งแผนการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลภาษาไทย ซึ่งครูอาจารย์จากโรงเรียนนำร่องการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่เข้ารับการอบรมเรื่องแนวทางการประเมินด้วยทางเลือกใหม่ ได้ร่วมกันจัดทำ โดยผู้เขียนได้ให้คำแนะนำ ปรับแก้ และนำมาเป็นตัวอย่างบางส่วน กิจกรรมเหล่านี้อาจปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม โดยพิจารณาความพร้อมของผู้เรียนและโรงเรียนเป็นหลัก

คำชี้แจงการนำแผนการจัดการเรียนรู้และการประเมินผล กลุ่มภาษาไทยไปใช้

- 1) ก่อนการนำแผนการจัดการเรียนรู้และการประเมินผล กลุ่มภาษาไทย ไปใช้ ครู - อาจารย์ ควรศึกษาเอกสารต่อไปนี้
 - 1.1 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
 - 1.2 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มภาษาไทย
 - 1.3 การวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง
- 2) แผนการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลกลุ่มภาษาไทยฉบับนี้เป็นเพียงตัวอย่าง สามารถปรับเปลี่ยนชื่อหน่วยการเรียนรู้ กิจกรรม ฯลฯ เพื่อให้เหมาะสมกับระดับชั้น และกลุ่มผู้เรียน
- 3) การจัดการเรียนรู้กลุ่มภาษาไทย สามารถบูรณาการกับกลุ่มวิชาอื่นได้ เช่น ศิลปะ วิทยาศาสตร์ สังคม เป็นต้น

ตัวอย่าง
แผนการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผล
กลุ่มภาษาไทย

ช่วงชั้น ป.1 - 3

ช่วงชั้น ป.4 - 6

ช่วงชั้น ม.1 - 3

ช่วงชั้น ม.4 - 6

แผนการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลกลุ่มภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา.....เวลา.....ชั่วโมง

1. สารที่ 2 การเขียน
2. มาตรฐาน ท 2.1, ศ 1.1
3. มาตรฐานช่วงชั้น ป.1 - 3
4. จุดประสงค์ สามารถนำคำที่กำหนดให้มาเขียนเป็นเรื่องราวให้ผู้อื่นเข้าใจ และวาดภาพประกอบเรื่องที่เขียน (บูรณาการกับกลุ่มศิลปะ)
5. ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ชวนคิดชวนเขียน
6. กิจกรรม
 - 6.1 ดัดบัตรคำบนกระดาน ให้นักเรียนอ่าน เช่น สวน หลังบ้าน ดอกไม้ นก
 - 6.2 นักเรียนและครูร่วมกันสร้างเรื่องราวจากคำที่กำหนดให้ และบันทึกเรื่องราวไว้บนกระดาน
 - 6.3 นักเรียนและครูร่วมกันอ่านเรื่องราวบนกระดาน และสรุปเรื่องราว
 - 6.4 นักเรียนเขียนเรื่องเป็นรายบุคคล จากคำที่กำหนดให้พร้อมวาดภาพประกอบเรื่อง (บ้าน พ่อ แม่ พี่ น้อง ล้น วัน)
 - 6.5 นำเสนอผลงาน โดยการอ่านเรื่องราวที่เขียนให้เพื่อนฟัง
 - 6.6 ครูจัดป้ายนิเทศแสดงผลงาน
7. การประเมินผล
 - 7.1 สิ่งที่ต้องประเมิน
 - พฤติกรรมการปฏิบัติงาน
 - ผลงาน
 - 7.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน
 - แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงาน
 - แบบบันทึกการตรวจผลงาน
 - 7.3 เกณฑ์การให้คะแนน
 - 7.3.1 พฤติกรรมการปฏิบัติงาน
 - ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม (น้ำหนัก 3)
 - ความตั้งใจในการทำงาน (น้ำหนัก 3)
 - การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (น้ำหนัก 3)

เกณฑ์การให้ระดับคะแนน

มีพฤติกรรมนั้นๆ อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ	3 คะแนน
มีพฤติกรรมนั้นๆ เป็นบางครั้ง	2 คะแนน
มีพฤติกรรมนั้นๆ น้อยมาก	1 คะแนน

7.3.2 ผลงาน

- เนื้อหา (น้ำหนัก 3)
 - นำคำที่ให้มาใช้ครบถ้วน
 - ลำดับเรื่องได้ต่อเนื่อง ไม่สับสน
 - เรื่องมีความหมาย
- การใช้ภาษา (น้ำหนัก 3)
 - เขียนสะกดคำถูกต้อง
 - ใช้คำได้เหมาะสม ถูกต้อง ตรงความหมาย
- ความประณีต (น้ำหนัก 2)
 - มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย
 - มีความสะอาด
- ภาพประกอบ (น้ำหนัก 2)
 - ภาพสอดคล้องกับเรื่อง
 - ภาพสื่อความหมายได้ครอบคลุมเนื้อเรื่อง
 - ภาพมีความสวยงาม

รายละเอียดเกณฑ์การให้ระดับคะแนนผลงานชวนคิดชวนเขียน

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน				น้ำหนัก จุดเน้น
	4	3	2	1	
1. เนื้อหา	- นำคำที่ให้มา ใช้ครบถ้วน - ลำดับเรื่องราว ได้ต่อเนื่อง ไม่สับสน - เรื่องมีความหมาย	- นำคำที่ให้มา ใช้ ไม่ครบ ขาด 1-2 คำ - ลำดับเรื่องราว ได้ต่อเนื่อง	- นำคำที่ให้มา ใช้ ไม่ครบ ขาด 3-4 คำ - ลำดับขั้นตอน สับสน เล็กน้อย	- นำคำที่ให้มา ใช้ ไม่ครบ ขาดมากกว่า 4 คำ - ลำดับขั้นตอน สับสน	3
2. การใช้ภาษา	- เขียนสะกดคำ ได้ถูกต้อง หรือ เขียนผิดพลาดไม่เกิน 1-3 คำ - ใช้คำได้เหมาะสม	- เขียนสะกดคำ ได้ถูกต้อง ผิดพลาด 4-6 คำ - ใช้คำได้เหมาะสม	- เขียนสะกดคำ ผิดพลาด ไม่เกิน 7-10 คำ - ใช้คำได้เหมาะสม ปานกลาง	- เขียนสะกดคำ ผิดพลาด มากกว่า 10 คำ - ใช้ถ้อยคำไม่ค่อยเหมาะสม	3
3. ความประณีต	- มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย - มีความสะอาด	- มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย - มีรอยลบ ขูดขีดจ้ำ 1-2 แห่ง	- มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย - มีรอยลบ ขูดขีดจ้ำ 3-5 แห่ง	- ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย - มีรอยลบ ขูดขีดจ้ำ 5 แห่งขึ้นไป	2
4. ภาพประกอบ	- ภาพสอดคล้องกับเรื่อง - ภาพสื่อความหมายครอบคลุมกับเรื่อง - สวยงาม	- ภาพสอดคล้องกับเรื่อง - แต่สื่อความหมายครอบคลุมกับเรื่อง - ภาพสวยงาม	- ภาพสอดคล้องกับเรื่อง - สื่อความหมายไม่ครอบคลุมกับเรื่อง - สวยงาม ปานกลาง	- ภาพสอดคล้องกับเรื่อง - สื่อความหมายไม่ครอบคลุม - ไม่สวยงาม	2

ระดับคุณภาพ

คะแนน	31 - 40	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	21 - 30	หมายถึง	ดี
คะแนน	11 - 20	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	10	หมายถึง	ควรปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลกลุ่มภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....เวลา.....ชั่วโมง

1. สารที่ 2 การเขียน
 สารที่ 4 การใช้ภาษา
2. มาตรฐาน ท 2.1, ท 4.1, ท 1.1
3. มาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 - 6)
4. จุดประสงค์ สามารถระบุคำควบกล้ำจากเรื่องราวหรือบทประพันธ์ พร้อมทั้งบอก
 ความหมาย และนำมาคัดลายมือด้วยตัวบรรจง
5. ชื่อหน่วยการเรียนรู้ “คิดหาคำจำสามมิตร”
6. กิจกรรม
 - 6.1 ครูทบทวนเรื่องคำควบกล้ำ
 - 6.2 ให้นักเรียนแต่ละคนไปหาเรื่องราวหรือบทประพันธ์ตามความสนใจ
 - 6.3 นักเรียนค้นหาคำควบกล้ำและความหมายจากพจนานุกรม
 - 6.4 นำคำควบกล้ำและความหมายมาคัดลายมือ โดยแยกเป็นประเภทของคำควบกล้ำ
 นำมาอ่านและนำเสนอในชั้นเรียน
 - 6.6 รวบรวมเป็นสมุดเล่มเล็กไว้ในชั้นเรียน
7. การประเมินผล
 - 7.1 สิ่งที่จะประเมิน
 - ผลงานการคัดลายมือ
 - คำควบกล้ำและความหมาย
 - 7.2 เกณฑ์การให้คะแนน
 - 7.2.1 เกณฑ์การให้คะแนนคัดลายมือ
 - ความถูกต้อง (น้ำหนัก 5)
 - คะแนน 4 หมายถึง ถูกต้องทุกคำ
 - คะแนน 3 หมายถึง ผิด 1-2 คำ
 - คะแนน 2 หมายถึง ผิด 3-4 คำ
 - คะแนน 1 หมายถึง ผิดตั้งแต่ 5 คำขึ้นไป
 - ความเป็นระเบียบ (น้ำหนัก 3)
 - คะแนน 4 หมายถึง ตัวตรง ช่องไฟเท่ากันทุกตัวอักษร
 - คะแนน 3 หมายถึง มีข้อผิดพลาด 3-4 แห่ง

คะแนน 2 หมายถึง มีข้อผิดพลาด 5-6 แห่ง
 คะแนน 1 หมายถึง มีข้อผิดพลาด 7 แห่งขึ้นไป

- ความสะอาด (น้ำหนัก 2)

คะแนน 4 หมายถึง ไม่มีจุดสกปรก
 คะแนน 3 หมายถึง มีจุดสกปรก 1-2 แห่ง
 คะแนน 2 หมายถึง มีจุดสกปรก 3-4 แห่ง
 คะแนน 1 หมายถึง มีจุดสกปรก 5 แห่งขึ้นไป

สรุปผลการประเมิน

คะแนน 31 - 40 หมายถึง ดีมาก
 คะแนน 21 - 30 หมายถึง ดี
 คะแนน 11 - 20 หมายถึง พอใช้
 คะแนน 10 หมายถึง ปรับปรุง

7.2.2 เกณฑ์การให้คะแนนคำควบกล้ำและความหมาย

- ความถูกต้อง (น้ำหนัก 5)

คะแนน 4 หมายถึง ถูกต้องทุกคำ
 คะแนน 3 หมายถึง ผิด 1-2 คำ
 คะแนน 2 หมายถึง ผิด 3-4 คำ
 คะแนน 1 หมายถึง ผิดตั้งแต่ 5 คำขึ้นไป

- ความหมายของคำ (น้ำหนัก 5)

คะแนน 4 หมายถึง ถูกต้องทุกความหมาย
 คะแนน 3 หมายถึง ผิด 1-2 ความหมาย
 คะแนน 2 หมายถึง ผิด 3-4 ความหมาย
 คะแนน 1 หมายถึง ผิด 5 ความหมายขึ้นไป

สรุปผลการประเมิน

คะแนน 31 - 40 หมายถึง ดีมาก
 คะแนน 21 - 30 หมายถึง ดี
 คะแนน 11 - 20 หมายถึง พอใช้
 คะแนน 10 หมายถึง ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลกลุ่มภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....เวลา.....ชั่วโมง

1. สารที่ 2 การเขียน

2. มาตรฐาน ท 2.1, ท 3.1, ท 4.2, ศ 1.1, ง 1.2

3. มาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1 - ม.3)

4. จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียนสามารถใช้กระบวนการเขียน เขียนถ่ายทอดประสบการณ์ที่ประทับใจ และวาดภาพประกอบเรื่องที่เขียนได้ (บูรณาการกับกลุ่มศิลปะ)

5. ชื่อหน่วยการเรียนรู้ “ตราไว้ในดวงจิต” (ตั้งชื่อตามความเหมาะสม เพื่อเป็นการสร้างความสนใจของผู้เรียน)

6. กิจกรรม

6.1 นักเรียนร่วมกันสร้างสถานการณ์ หรือเล่าเหตุการณ์ที่ประทับใจที่ร่วมทำกิจกรรมด้วยกัน โดยช่วยกันเล่าเรื่องราวคนละ 1 ประโยคให้ต่อเนื่องกัน และบันทึกเรื่องราวบนกระดาน นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์การใช้ภาษา การเรียบเรียงเนื้อหาตามหลักการเขียน โดยครูคอยให้คำชี้แนะ

6.2 นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจ จำนวน 5-6 คน โดยมีการคัดเลือกประธาน เลขานุการ และกรรมการของกลุ่ม ให้สมาชิกภายในกลุ่มเล่าเหตุการณ์ที่ประทับใจ แลกเปลี่ยนกัน แต่ละกลุ่มคัดเลือกเรื่องที่เด่นมา 1 เรื่อง ร่วมกันเขียนเรื่องราว และวาดภาพประกอบกลุ่มละ 1 เรื่อง ครูและนักเรียนร่วมกันสร้างเกณฑ์การประเมิน

6.3 นักเรียนที่เป็นตัวแทนของแต่ละกลุ่ม นำเสนอผลงาน โดยการเล่าเหตุการณ์ภายในเวลาไม่เกิน 5 นาที พร้อมทั้งส่งรายงานการทำงานกลุ่มในภายหลัง

6.4 ครูและนักเรียน “ยกย่อง” “ชมเชย” และชี้แนะผลงานที่นำเสนอ

6.5 นักเรียนเขียนเล่าเรื่องเหตุการณ์ที่ประทับใจของตนเองและมีภาพประกอบเป็นรายบุคคล

6.6 จัดป้ายนิเทศแสดงผลงานดีเด่น เพื่อเผยแพร่ให้เป็นแบบอย่างแก่นักเรียนทั่วไป

7. การประเมิน

7.1 สิ่งที่จะประเมิน

7.1.1 การทำงานร่วมกัน

7.1.2 การนำเสนอผลงานกลุ่ม

7.1.3 ผลงาน

7.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

7.2.1 แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

7.2.2 แบบประเมินการนำเสนอผลงานกลุ่ม

7.2.3 แบบประเมินผลงาน

7.3 ประเด็นการประเมิน (Rubrics)

7.3.1 การทำงานกลุ่ม

- 1) คณะทำงาน
- 2) ความรับผิดชอบต่อหน้าที่
- 3) ขั้นตอนการทำงาน
- 4) เวลา
- 5) ความร่วมมือในการทำงาน

7.3.2 การนำเสนอผลงานกลุ่ม

- 1) กลวิธีนำเสนอ
- 2) เนื้อหา
- 3) ภาษา
- 4) เวลา

7.3.3 ผลงานรายบุคคล

- 1) ภาษา
- 2) เนื้อหา
- 3) ภาพประกอบ

7.4 เกณฑ์การให้ระดับคะแนน (Scoring Rubrics)

7.4.1 เกณฑ์การประเมินการทำงานกลุ่ม

รายละเอียดเกณฑ์การให้ระดับคะแนนการทำงานกลุ่ม

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน				น้ำหนัก จุดเน้น
	4	3	2	1	
1. คณะทำงาน	มีประธาน เลขานุการ ผู้นำ เสนอ ผู้ร่วมงาน	ขาดองค์ประกอบ 1 อย่าง	ขาดองค์ประกอบ 2 อย่าง	ขาดองค์ประกอบ 3 อย่าง	1
2. ความรับผิดชอบต่อ หน้าที่	ทุกคนมีหน้าที่ และความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ ของตน	มีผู้ที่มีหน้าที่ แต่ไม่รับผิดชอบ 1 คน	มีผู้ที่มีหน้าที่ แต่ไม่รับผิดชอบ 2 คน	มีหน้าที่ แต่ไม่ รับผิดชอบ 2 คน ขึ้นไป	3
3. ขั้นตอนการ ทำงาน	1) คัดเลือก เรื่องราวได้ เหมาะสม 2) วางแผน การทำงาน 3) เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ 4) ปฏิบัติตาม แผน และ พัฒนางาน	ขาด หรือไม่ชัดเจน 1 ขั้นตอน	ขาด หรือไม่ชัดเจน 2 ขั้นตอน	ขาด หรือไม่ชัดเจน มากกว่า 2 ขั้นตอน ขึ้นไป	2
4. เวลา	เสร็จก่อน กำหนด และงาน มีคุณภาพ	เสร็จตามกำหนด และงานมีคุณภาพ	เสร็จไม่ทันกำหนด แต่งานมีคุณภาพ	เสร็จไม่ทันกำหนด และงานไม่มี คุณภาพ	1
5. ความร่วมมือ ในการทำงาน	ทุกคนมีส่วนร่วม และให้ความ ร่วมมืออย่าง เต็มที่	80% ของกลุ่ม มีส่วนร่วมและ ให้ความร่วมมือ	60% ของกลุ่มมี ส่วนร่วมและให้ ความร่วมมือ	40% ของกลุ่ม มีส่วนร่วมและ ให้ความร่วมมือ	3

ระดับคุณภาพ

คะแนน	31 - 40	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	21 - 30	หมายถึง	ดี
คะแนน	11 - 20	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	10	หมายถึง	ควรปรับปรุง

รายละเอียดเกณฑ์การให้ระดับคะแนนการนำเสนอผลงานกลุ่ม

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน				น้ำหนัก จุดเน้น
	4	3	2	1	
1. กลวิธีนำเสนอ	1. มีการนำเข้าสู่ เนื้อเรื่อง 2. มีความ สัมพันธ์กับ เนื้อเรื่อง 3. เร้าใจ และ ชวนให้ผู้ฟัง ติดตาม 4. มีความมั่นใจ ในการนำเสนอ	ขาด หรือไม่ชัดเจน 1 ขั้นตอน	ขาด หรือไม่ชัดเจน 2 ขั้นตอน	ขาด หรือไม่ชัดเจน มากกว่า 2 ขั้นตอน ขึ้นไป	2
2. เนื้อหา	1. มีการเรียง ลำดับเนื้อหา ได้เหมาะสม 2. เนื้อหามีความ ต่อเนื่อง 3. เนื้อหา สอดคล้อง 4. เนื้อหาสาระ ประโยชน์	ขาด หรือไม่ชัดเจน 1 ขั้นตอน	ขาด หรือไม่ชัดเจน 2 ขั้นตอน	ขาด หรือไม่ชัดเจน มากกว่า 2 ขั้นตอน ขึ้นไป	3
3. ภาษา	1. ออกเสียง ถูกต้อง ตาม อักขรวิธี และ คงชัดเจน 2. ใช้ภาษา อย่างเหมาะสม 3. ใช้ภาษาเข้าใจ ง่าย 4. มีการใช้ สำนวนโวหาร	ขาด หรือไม่ชัดเจน 1 ขั้นตอน	ขาด หรือไม่ชัดเจน 2 ขั้นตอน	ขาด หรือไม่ชัดเจน มากกว่า 2 ขั้นตอน ขึ้นไป	4
4. เวลา	พูดจบเนื้อหา ภายในเวลาที่ กำหนด	ใช้เวลามาก/น้อย จากที่กำหนด ไม่เกิน 2 นาที	ใช้เวลามาก/น้อย จากที่กำหนด ไม่เกิน 5 นาที	ใช้เวลามาก/น้อย จากที่กำหนด มากกว่า 5 นาที	1

ระดับคุณภาพ

คะแนน	31 - 40	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	21 - 30	หมายถึง	ดี
คะแนน	11 - 20	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	10	หมายถึง	ควรปรับปรุง

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนผลงาน

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน				น้ำหนัก จุดเน้น
	4	3	2	1	
1. ภาษา	1. ใช้ภาษาได้ถูกต้องตามอักขรวิธี 2. ใช้ภาษาเหมาะสม 3. ใช้ภาษาเข้าใจง่าย 4. มีการใช้สำนวนโวหาร	ขาดหรือไม่ชัดเจน 1 ขั้นตอน	ขาดหรือไม่ชัดเจน 2 ขั้นตอน	ขาดหรือไม่ชัดเจน มากกว่า 2 ขั้นตอนขึ้นไป	4
2. เนื้อหา	1. มีการเรียงลำดับเนื้อหาได้เหมาะสม 2. เนื้อหามีความต่อเนื่อง 3. เนื้อหาสอดคล้อง 4. เนื้อหามีสาระประโยชน์	ขาด 1 ขั้นตอน หรือไม่ชัดเจน	ขาด 2 ขั้นตอน หรือไม่ชัดเจน	ขาดหรือไม่ชัดเจน มากกว่า 2 ขั้นตอนขึ้นไป	3
3. ภาพประกอบ	1. ภาพมีสีสันสวยงาม 2. ภาพมีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง 3. ภาพมีขนาดเหมาะสม 4. ภาพมีองค์ประกอบเหมาะสม	ขาดหรือไม่ชัดเจน 1 ขั้นตอน	ขาดหรือไม่ชัดเจน 2 ขั้นตอน	ขาดหรือไม่ชัดเจน มากกว่า 2 ขั้นตอนขึ้นไป	3

ระดับคุณภาพ

คะแนน	31 - 40	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	21 - 30	หมายถึง	ดี
คะแนน	11 - 20	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	10	หมายถึง	ควรปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลกลุ่มภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....เวลา.....ชั่วโมง

1. สารที่ 2 การเขียน

2. มาตรฐาน ท 2.1, ท 1.1, ท 3.1, ท 4.2, ศ 1.1, ง 1.2

3. มาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4 - ม.6)

4. จุดประสงค์

นักเรียนจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว อาชีพของท้องถิ่น สถานที่สำคัญของจังหวัดหรืออำเภอ ซึ่งเป็นที่ตั้งของสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการศึกษาค้นคว้า บันทึกข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ แล้วนำมาเขียนด้วยภาษาที่สละสลวย เหมาะสม สื่อความหมายได้ชัดเจน และมีรูปภาพประกอบ

5. ชื่อหน่วยการเรียนรู้ “ณ ที่นี้มีอะไรดี”

6. กิจกรรม

- 6.1 นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจ ประมาณกลุ่มละ 5-6 คน โดยมีการแต่งตั้งประธาน เลขานุการ และคณะกรรมการทำงานกลุ่ม
- 6.2 สมาชิกในกลุ่มร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น เพื่อตัดสินใจในการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ แนะนำแหล่งท่องเที่ยว สถานที่สำคัญ อาชีพดีเด่นในท้องถิ่นของตน
- 6.3 สมาชิกในกลุ่มลงมติและแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ เพื่อจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ โดยศึกษาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้จากห้องสมุด บุคคล แหล่งข้อมูลของชุมชน สถานที่จริง
- 6.4 นักเรียนและครูร่วมกันสร้างเกณฑ์ประเมิน และให้ทุกกลุ่มประเมินผลร่วมกัน
- 6.5 สมาชิกภายในกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยพูดแนะนำหรือชักชวน พร้อมทั้งแสดงนิทรรศการ
- 6.6 สรุปผลการนำเสนอผลงาน ครูชี้แนะ ยกย่อง ชมเชยผลงานของนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในโอกาสต่อไป

7. การประเมิน

7.1 สิ่งที่จะประเมิน

7.1.1 การทำงานร่วมกัน

7.1.2 ชิ้นงาน

7.1.3 การนำเสนอผลงานกลุ่ม

7.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

7.2.1 แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

7.2.2 แบบประเมินชิ้นงาน

7.2.3 แบบประเมินการนำเสนอผลงานกลุ่ม

7.3 ประเด็นการประเมิน (Rubrics)

7.3.1 การทำงานกลุ่ม

- 1) คณะทำงาน
- 2) ความรับผิดชอบต่อหน้าที่
- 3) ขั้นตอนการทำงาน
- 4) เวลา
- 5) ความร่วมมือในการทำงาน

7.3.2 ชิ้นงาน

- 1) รูปแบบ
- 2) ภาษา
- 3) เนื้อหา

7.3.3 การนำเสนอผลงานกลุ่ม

- 1) กลวิธีนำเสนอ
- 2) เนื้อหา
- 3) ภาษา
- 4) เวลา

7.4 เกณฑ์การให้ระดับคะแนน (Scoring Rubrics)

7.4.1 เกณฑ์การประเมินการทำงานกลุ่ม

เกณฑ์การประเมินการทำงานกลุ่ม

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน				น้ำหนัก จุดเน้น
	4	3	2	1	
1. คณะทำงาน	มีประธาน เลขานุการ ผู้นำ เสนอ ผู้ร่วมงาน	ขาดองค์ประกอบ 1 อย่าง	ขาดองค์ประกอบ 2 อย่าง	ขาดองค์ประกอบ 3 อย่าง	1
2. ความ รับผิดชอบ ต่อหน้าที่	ทุกคนมีหน้าที่ และความ รับผิดชอบต่อ หน้าที่ของตน	มีผู้ที่มีหน้าที่ แต่ไม่รับผิดชอบ 1 คน	มีผู้ที่มีหน้าที่ แต่ไม่รับผิดชอบ 2 คน	มีหน้าที่ แต่ ไม่รับผิดชอบ 2 คนขึ้นไป	2
3. ขั้นตอนการ ทำงาน	1) คัดเลือก เรื่องราวตาม ความสนใจ ของกลุ่ม 2) มีการวาง แผนงาน 3) เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ 4) ปฏิบัติตาม แผนและ พัฒนางาน	ขาด หรือไม่ชัดเจน 1 ขั้นตอน	ขาด หรือไม่ชัดเจน 1 ขั้นตอน	ขาด หรือไม่ชัดเจน มากกว่า 2 ขั้นตอน ขึ้นไป	3
4. เวลา	เสร็จตามกำหนด และงานมีคุณภาพ	เสร็จไม่ทันตาม กำหนด แต่งาน มีคุณภาพ	เสร็จไม่ทันกำหนด แต่งานมีคุณภาพ ต่ำ	เสร็จไม่ทันกำหนด และงานไม่มี คุณภาพ	1
5. ความร่วมมือ ในการทำงาน	ทุกคนมีส่วนร่วม และให้ความ ร่วมมืออย่างเต็มที่	80% ของกลุ่ม มีส่วนร่วมและ ให้ความร่วมมือ	60% ของกลุ่มมี ส่วนร่วมและให้ ความร่วมมือ	40% ของกลุ่ม มีส่วนร่วมและ ให้ความร่วมมือ	3

ระดับคุณภาพ

คะแนน	31 - 40	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	21 - 30	หมายถึง	ดี
คะแนน	11 - 20	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	10	หมายถึง	ควรปรับปรุง

7.4.2 เกณฑ์การประเมินชิ้นงาน

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน				น้ำหนัก จุดนั้น
	4	3	2	1	
1. รูปแบบ	1. รูปแบบแปลก ใหม่น่าสนใจ 2. มีขนาด เหมาะสม 3. รูปภาพมีสีสัน สวยงาม 4. รูปภาพสัมพันธ์ กับเนื้อหา	1. มีขนาด เหมาะสม 2. รูปภาพมีสีสัน สวยงาม 3. รูปภาพ สัมพันธ์กับ เนื้อหา	1. มีขนาด เหมาะสม 2. รูปภาพมีสีสัน สวยงาม	มีขนาดเหมาะสม	2
2. ภาษา	1. เขียนคำ และ วลี สอดคล้อง กับเนื้อหา 2. เรียบเรียง ประโยค สอดคล้องกับ เนื้อหา 3. ใช้คำเชื่อมโยง ได้อย่าง สละสลวย 4. มีการใช้ภาษา อย่างสร้าง สรรค์	1. เขียนคำ และ วลี สอดคล้อง กับเนื้อหา 2. เรียบเรียง ประโยค สอดคล้องกับ เนื้อหา 3. ใช้คำเชื่อมโยง ได้อย่าง สละสลวย	1. เขียนคำ และ วลี สอดคล้อง กับเนื้อหา 2. เรียบเรียง ประโยค สอดคล้องกับ เนื้อหา	เขียนคำ และวลี สอดคล้องกับ เนื้อหา	3
3. เนื้อหา	1. เนื้อหาตรงกับ ข้อเท็จจริง 2. เนื้อหาเป็นไป ตามลำดับ ขั้นตอน 3. รายละเอียด ครอบคลุม 4. เนื้อหาสอดคล้อง กับงาน	1. เนื้อหาตรงกับ ข้อเท็จจริง 2. เนื้อหาเป็นไป ตามลำดับ ขั้นตอน 3. รายละเอียด ครอบคลุม	1. เนื้อหาตรงกับ ข้อเท็จจริง 2. เนื้อหาเป็นไป ตามลำดับ ขั้นตอน	เนื้อหาตรงกับ ข้อเท็จจริง	4

ระดับคุณภาพ

คะแนน	31 - 40	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	21 - 30	หมายถึง	ดี
คะแนน	11 - 20	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	10	หมายถึง	ควรปรับปรุง

7.4.3 เกณฑ์การประเมินการนำเสนอผลงานกลุ่ม

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน				น้ำหนัก จุดเน้น
	4	3	2	1	
1. กอวิธนำเสนอ	1. มีการนำเข้าสู่ เนื้อเรื่อง 2. มีความสัมพันธ์ กับเนื้อเรื่อง 3. เร้าใจ และ ชวนให้ผู้ฟัง ติดตาม 4. มีความมั่นใจ ในการนำเสนอ	ขาด หรือไม่ชัดเจน 1 ขั้นตอน	ขาด หรือไม่ชัดเจน 2 ขั้นตอน	ขาด หรือไม่ชัดเจน มากกว่า 2 ขั้นตอน ขึ้นไป	2
2. เนื้อหา	1. มีการเรียง ลำดับเนื้อหา 2. เนื้อหามี ความต่อเนื่อง 3. เนื้อหา สอดคล้อง 4. เนื้อหามีสาระ ประโยชน์	ขาด หรือไม่ชัดเจน 1 ขั้นตอน	ขาด หรือไม่ชัดเจน 2 ขั้นตอน	ขาด หรือไม่ชัดเจน มากกว่า 2 ขั้นตอน ขึ้นไป	3
3. ภาษา	1. ออกเสียง ถูกต้อง ตาม อักขรวิธี และ ดังชัดเจน 2. ใช้ภาษา เหมาะสม 3. ใช้ภาษาเข้าใจ ง่าย 4. มีการใช้ สำนวนโวหาร	ขาด หรือไม่ชัดเจน 1 ขั้นตอน	ขาด หรือไม่ชัดเจน 2 ขั้นตอน	ขาด หรือไม่ชัดเจน มากกว่า 2 ขั้นตอน ขึ้นไป	4
4. เวลา	พูดจบเนื้อหา ภายในเวลาที่ กำหนด	ใช้เวลามาก หรือ น้อยจากที่กำหนด ไม่เกิน 2 นาที	ใช้เวลามาก หรือ น้อยจากที่กำหนด ไม่เกิน 5 นาที	ใช้เวลามาก หรือ น้อยจากที่กำหนด มากกว่า 5 นาที	1

ระดับคุณภาพ

คะแนน	31 - 40	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	21 - 30	หมายถึง	ดี
คะแนน	11 - 20	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	10	หมายถึง	ควรปรับปรุง

8. แหล่งการเรียนรู้

- 8.1 ห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดประชาชน
- 8.2 บุคคลและผู้นำท้องถิ่น
- 8.3 แหล่งข้อมูลในท้องถิ่น
- 8.4 สถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ
- 8.5 หน่วยประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ

แผนการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลกลุ่มภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 เวลา 5 ชั่วโมง

1. สารที่ 3 การฟัง การดู การพูด
2. มาตรฐานที่ ท 3.1.2, ท 1.1.2, ศ 1.1
3. มาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1 - ม.3)
4. จุดประสงค์ พุฒนาเสนอ ความรู้ ความคิด เรื่องราวต่างๆ และมีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด
5. ชื่อหน่วยการเรียนรู้ วาที่เหมาความ
6. กิจกรรม
 - 6.1 หาอาสาสมัครมาเล่าข่าวที่ได้ดูจากโทรทัศน์ หรืออ่านจากหนังสือพิมพ์ แล้วนำเสนอข่าวที่ประทับใจคนละ 1 เรื่อง (ประมาณ 2-3 คน) นักเรียนช่วยกันเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องราวของข่าว และมารยาทในการฟัง ดู พูด โดยครูให้คำชี้แนะ
 - 6.2 นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจ จำนวน 5-6 คน โดยมีการคัดเลือกประธาน เลขานุการ กรรมการของกลุ่ม พร้อมทั้งให้สมาชิกในกลุ่มไปอ่านข่าวหรือดูข่าวจากสื่อต่างๆ เพื่อนำเสนอในห้องเรียน กลุ่มละ 1 เรื่อง ครูและนักเรียนร่วมกันสร้างเกณฑ์การประเมิน
 - 6.3 นักเรียนที่ได้รับการคัดเลือกจากกลุ่มนำเสนอผลงาน โดยนำเสนอกลุ่มละไม่เกิน 3-5 นาที
 - 6.4 ยกย่อง ชมเชย ชี้แนะแนวทางในการนำเสนอข้อมูล
 - 6.5 นักเรียนไปดูหรืออ่านข่าวจากสื่อต่างๆ (ครูกำหนดระยะเวลาในการดูแล้วแต่ความเหมาะสม) แล้วบันทึกข่าว เพื่อนำมาเล่าเป็นรายบุคคล พร้อมวาดภาพประกอบตามจินตนาการ
 - 6.6 จัดป้ายนิเทศ แสดงผลงานดีเด่น แล้วนำมารวมเล่ม เพื่อเป็นตัวอย่างต่อไป
7. การประเมินผล
 - 7.1 สิ่งที่ต้องประเมิน
 - การทำงานร่วมกัน
 - การนำเสนอผลงานกลุ่ม
 - ผลงานรายบุคคล
 - 7.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน
 - แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

- แบบประเมินการนำเสนอผลงานกลุ่ม
- แบบประเมินผลงานรายบุคคล

7.3 ประเด็นประเมิน

7.3.1 การทำงานร่วมกัน

- คณะทำงาน
- ความรับผิดชอบต่อหน้าที่
- ขั้นตอนการทำงาน
- เวลา
- ความร่วมมือในการทำงาน

7.3.2 การนำเสนอผลงานกลุ่ม

- กลวิธีนำเสนอ
- เนื้อหา
- ภาษา
- เวลา

7.3.3 ผลงานรายบุคคล

- ภาษา
- เนื้อหา
- ภาพประกอบ
- กลวิธีนำเสนอ

7.4 เกณฑ์การให้ระดับคะแนน

รายละเอียดเกณฑ์การให้ระดับคะแนนการทำงานร่วมกัน

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน				น้ำหนัก จุดเน้น
	4	3	2	1	
1. คณะทำงาน	มีประธาน เลขานุการ ผู้นำเสนอ ผู้ร่วมงาน	ขาดองค์ประกอบ 1 อย่าง	ขาดองค์ประกอบ 2 อย่าง	ขาดองค์ประกอบ 3 อย่าง	1
2. ความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่	ทุกคนมีหน้าที่ และความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ ของตน	ทุกคนมีหน้าที่ มีผู้รับผิดชอบ แต่ไม่รับผิดชอบ 1 คน	ทุกคนมีหน้าที่ มีผู้รับผิดชอบ แต่ไม่รับผิดชอบ 2 คน	มีผู้มีหน้าที่ แต่ ไม่ผู้รับผิดชอบ มากกว่า 2 คน	3
3. ขั้นตอนการ ทำงาน	1. มีร่องรอยการ วางแผนการ ทำงาน 2. ปฏิบัติตาม แผนเพื่อ พัฒนางาน 3. คัดเลือกข่าว ที่เหมาะสม	1. มีร่องรอยการ วางแผนการ ทำงาน 2. ปฏิบัติตาม แผนเพื่อ พัฒนางาน 3. คัดเลือกข่าว ได้ไม่ค่อย เหมาะสม	1. มีร่องรอยการ วางแผนการ ทำงาน 2. ปฏิบัติงาน ไม่ชัดเจน 3. คัดเลือกข่าว ได้ไม่เหมาะสม	1. มีร่องรอยการ ทำงานไม่ ชัดเจน 2. ขาดการ วางแผน ปฏิบัติงาน 3. คัดเลือกข่าว ได้ไม่เหมาะสม	2
4. เวลา	เสร็จตามเวลา และงานมี คุณภาพ	เสร็จตามเวลา และงานมี คุณภาพ 80%	เสร็จตามเวลา และงาน มีคุณภาพ 70%	เสร็จตามเวลา และงานมี คุณภาพ 50%	1
5. ความร่วมมือ ในการทำงาน	ทุกคนมีส่วนร่วม และให้ความ ร่วมมืออย่าง เต็มที่	กลุ่มให้ความ ร่วมมือดี	กลุ่มให้ความ ร่วมมือพอใช้	กลุ่มให้ความ ร่วมมือน้อย	3

ระดับคุณภาพ

คะแนน	31 - 40	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	21 - 30	หมายถึง	ดี
คะแนน	11 - 20	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	10	หมายถึง	ควรปรับปรุง

รายละเอียดเกณฑ์การให้ระดับคะแนนการนำเสนอผลงานกลุ่ม

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน				น้ำหนัก จุดเน้น
	4	3	2	1	
1. กลวิธีนำเสนอ	1. มีการนำเข้าสู่เนื้อเรื่อง 2. มีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง 3. เราใจ ชวนให้ผู้ฟังติดตาม 4. มีความมั่นใจในการนำเสนอ	1. มีการนำเข้าสู่เนื้อเรื่อง 2. มีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง 3. เราใจ ชวนให้ผู้ฟังติดตาม 4. ไม่มีความมั่นใจในการนำเสนอ	1. มีการนำเข้าสู่เนื้อเรื่อง 2. มีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง 3. ไม่ชวนให้ผู้ฟังติดตาม 4. ไม่มีความมั่นใจในการนำเสนอ	1. มีการนำเข้าสู่เนื้อเรื่อง 2. ไม่มีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง 3. ไม่ชวนให้ผู้ฟังติดตาม 4. ไม่มีความมั่นใจในการนำเสนอ	2
2. เนื้อหา	1. มีการเรียงลำดับเนื้อหาได้เหมาะสม 2. เนื้อหามีความต่อเนื่อง 3. เนื้อหามีสาระประโยชน์ 4. ให้แง่คิด	1. มีการเรียงลำดับเนื้อหาได้เหมาะสม 2. เนื้อหามีความต่อเนื่อง 3. เนื้อหามีสาระประโยชน์ 4. ให้แง่คติน้อย	1. มีการเรียงลำดับเนื้อหาได้เหมาะสม 2. เนื้อหามีความต่อเนื่อง 3. เนื้อหามีสาระประโยชน์น้อย 4. ให้แง่คติน้อย	1. มีการเรียงลำดับเนื้อหาได้เหมาะสม 2. เนื้อหาไม่มีความต่อเนื่อง 3. เนื้อหามีสาระประโยชน์น้อย 4. ให้แง่คติน้อย	3
3. ภาษา	1. ออกเสียงถูกต้องตามอักขรวิธี และดังชัดเจน 2. ใช้ภาษาเหมาะสม 3. ใช้ภาษาเข้าใจง่าย 4. มีการใช้สำนวนโวหาร	1. ออกเสียงถูกต้องตามอักขรวิธี และดังชัดเจน 2. ใช้ภาษาเหมาะสม 3. ใช้ภาษาเข้าใจง่าย 4. ไม่มีการใช้สำนวนโวหาร	1. ออกเสียงถูกต้องตามอักขรวิธี และดังชัดเจน 2. ใช้ภาษาเหมาะสม 3. ภาษาที่ใช้เข้าใจยาก 4. ไม่มีการใช้สำนวนโวหาร	1. ออกเสียงถูกต้องตามอักขรวิธี และดังชัดเจน 2. ใช้ภาษาไม่เหมาะสม 3. ภาษาที่ใช้เข้าใจยาก 4. ไม่มีการใช้สำนวนโวหาร	4
4. เวลา	พูดจบเนื้อหาภายในเวลาที่กำหนด	ใช้เวลานาน/น้อยกว่าที่กำหนดไม่เกิน 1 นาที	ใช้เวลานาน/น้อยกว่าที่กำหนดไม่เกิน 2 นาที	ใช้เวลานาน/น้อยกว่าที่กำหนดเกิน 5 นาที	1

ระดับคุณภาพ

คะแนน	31 - 40	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	21 - 30	หมายถึง	ดี
คะแนน	11 - 20	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	10	หมายถึง	ควรปรับปรุง

รายละเอียดเกณฑ์การให้ระดับคะแนนการตรวจผลงานรายบุคคล

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน				น้ำหนัก จุดเน้น
	4	3	2	1	
1. ภาษา	1. ใช้ภาษาได้ ถูกต้องตาม อักขรวิธี 2. ใช้ภาษาได้ เหมาะสม 3. ใช้ภาษาเข้าใจ ง่าย	1. ใช้ภาษาได้ ถูกต้องตาม อักขรวิธี 2. ใช้ภาษาได้ เหมาะสม 3. ใช้ภาษาเข้าใจ ง่าย	1. ใช้ภาษาได้ ถูกต้องตาม อักขรวิธี 2. ใช้ภาษาได้ เหมาะสม 3. ใช้ภาษาเข้าใจ ยาก	1. ใช้ภาษาได้ ถูกต้องตาม อักขรวิธี 2. ใช้ภาษาได้ เหมาะสม 3. ใช้ภาษาเข้าใจ ยาก	2
2. เนื้อหา	1. มีการเรียง ลำดับเนื้อหา เหมาะสม 2. เนื้อหามีความ ต่อเนื่อง 3. เนื้อหาสาระมี ประโยชน์ 4. ให้แง่คิด	1. มีการเรียง ลำดับเนื้อหา เหมาะสม 2. เนื้อหามี ความต่อเนื่อง 3. เนื้อหาสาระ มีประโยชน์ 4. ให้แง่คติน้อย	1. มีการเรียง ลำดับเนื้อหา เหมาะสม 2. เนื้อหามี ความต่อเนื่อง 3. เนื้อหาสาระ มีประโยชน์ น้อย 4. ให้แง่คติน้อย	1. มีการเรียง ลำดับเนื้อหา เหมาะสม 2. เนื้อหาไม่มี ความต่อเนื่อง 3. เนื้อหาสาระ มีประโยชน์ น้อย 4. ไม่ให้แง่คิด	3
3. ภาพประกอบ	1. สีสันสวยงาม 2. มีความ สัมพันธ์กับ เนื้อเรื่อง 3. ภาพมีขนาด เหมาะสม 4. องค์ประกอบ เหมาะสม	1. สีสันสวยงาม 2. มีความ สัมพันธ์กับ เนื้อเรื่อง 3. ภาพมีขนาด เหมาะสม 4. องค์ประกอบ ไม่ครบ	1. สีสันสวยงาม 2. มีความ สัมพันธ์ กับเนื้อเรื่อง 3. ภาพมีขนาด ไม่เหมาะสม 4. องค์ประกอบ ไม่ครบ	1. สีสันสวยงาม 2. ไม่มีความ สัมพันธ์กับ เนื้อเรื่อง 3. ภาพมีขนาด ไม่เหมาะสม 4. องค์ประกอบ ไม่ครบ	2
4. กลวิธีนำเสนอ	1. มีการนำเข้าสู่ เนื้อเรื่อง 2. มีความ สัมพันธ์กับ เนื้อเรื่อง 3. เราใจชวน ติดตาม 4. มีความมั่นใจ ในการนำเสนอ	1. มีการนำเข้าสู่ เนื้อเรื่อง 2. มีความ สัมพันธ์กับ เนื้อเรื่อง 3. มีความเราใจ ชวนติดตาม น้อย 4. มีความมั่นใจ ในการนำเสนอ	1. มีการนำเข้าสู่ เนื้อเรื่อง 2. มีความ สัมพันธ์กับ เนื้อเรื่อง 3. ไม่เราใจชวน ติดตาม 4. ไม่มีความ มั่นใจในการ นำเสนอ	1. มีการนำเข้าสู่ เนื้อเรื่อง 2. ไม่มีความ สัมพันธ์กับ เนื้อเรื่อง 3. ไม่เราใจชวน ติดตาม 4. ไม่มีความ มั่นใจในการ นำเสนอ	3

รายละเอียดเกณฑ์การให้ระดับคะแนนการตรวจผลงานรายบุคคล (ต่อ)

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน				น้ำหนัก จุดเน้น
	4	3	2	1	
	5. ใช้เวลาตาม กำหนด	5. ใช้เวลาเกิน จากที่กำหนด 1 นาที	5. ใช้เวลาเกิน จากที่กำหนด 1 นาที	5. ใช้เวลาเกินจาก ที่กำหนดมาก กว่า 2 นาที	

ระดับคุณภาพ

คะแนน	31 - 40	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	21 - 30	หมายถึง	ดี
คะแนน	11 - 20	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	10	หมายถึง	ควรปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลกลุ่มภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 เวลา 2 ชั่วโมง

1. สารที่ 4 หลักการใช้ภาษา
2. มาตรฐาน ท 4.1
3. มาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4 - ม.6) ท 4 1.2
4. ผลการเรียนรู้ ใช้ประโยชน์ในการสื่อสารได้ตรงตามเจตนาของการสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำได้สละสลวย ชัดเจน
5. ชื่อหน่วยการเรียนรู้ “ภาษาพาสาร”
6. กิจกรรม
 - 6.1 ครูนำภาพ “ป่าไม้ที่ถูกทำลาย” ดิบบนกระดานดำ และให้นักเรียนช่วยกันเขียนบรรยายภาพ และแสดงความคิดเห็นบนกระดานโดยให้ส่งตัวแทนแถวละ 1 คน
 - 6.2 ให้นักเรียนช่วยกันพิจารณาข้อความที่เขียนบนกระดาน พร้อมทั้งให้อาสาสมัครออกมาขีดเส้นใต้ข้อความที่เป็นประโยชน์ที่สมบูรณ์
 - 6.3 นักเรียนช่วยกันสรุปลักษณะและองค์ประกอบของประโยค ต่อจากนั้นช่วยกันยกตัวอย่างประโยครูปแบบต่างๆ ได้แก่
 - ประโยคบอกเล่า
 - ประโยคปฏิเสธ
 - ประโยคคำถาม
 ฯลฯ
 - 6.4 ให้นักเรียนช่วยกันสรุปประโยชน์ของการใช้ประโยคชนิดต่างๆ ให้ถูกต้องตามเจตนาของการสื่อสารโดยครูคอยชี้แนะ
 - 6.5 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ทำกิจกรรมตามใบงาน ซึ่งกำหนดสถานการณ์ให้นักเรียนช่วยกันเขียนบทสนทนา
 - 6.6 นักเรียนแต่ละกลุ่มคัดเลือกตัวแทนออกมาพูดบทสนทนาหน้าชั้นเรียน
 - 6.7 นักเรียนช่วยกันวิจารณ์การใช้ประโยคในบทสนทนา และยกย่องกลุ่มที่ใช้ประโยคเพื่อการสื่อสารได้ถูกต้อง ชัดเจนและสละสลวย โดยครูให้คำแนะนำ
 - 6.8 ให้นักเรียนเลือกภาพที่ชอบ 1 ภาพ ผนึกลงในกระดาษ A4 และเขียนบรรยายภาพตามจินตนาการ โดยใช้ภาษาที่สอดคล้องและมีเนื้อความสัมพันธ์กับภาพที่นำเสนอ
 - 6.9 แต่ละกลุ่มนำผลงานไปจัดนิทรรศการหรือป้ายนิเทศ
 - 6.10 แต่ละกลุ่มประเมินผลงานตามแบบประเมินที่ช่วยกันกำหนดขึ้น

7. สื่อการเรียนการสอน

- รูปภาพป่าไม้ที่ถูกทำลาย
- ใบงาน

8. การประเมินผล

8.1 สิ่งที่จะประเมิน

- ผลงานการเขียนบรรยายภาพ
- กระบวนการทำงานกลุ่ม

8.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

- แบบประเมินการเขียนบรรยายภาพ
- แบบประเมินกระบวนการกลุ่ม (การทำงานกลุ่ม)

8.3 ประเด็นการประเมิน

- 8.3.1 ผลงานการเขียนบรรยายภาพ → อักษรวิธี
→ การจัดลำดับข้อความ
→ การใช้ประโยค
→ ความสอดคล้อง, สัมพันธ์กับภาพ

8.3.2 การทำงานกลุ่ม

- การวางแผนการปฏิบัติงาน
- ความรับผิดชอบต่อหน้าที่
- การมีส่วนร่วม
- เวลา
- การรับฟังความคิดเห็น

รายละเอียดเกณฑ์การให้ระดับคะแนนการเขียนบรรยายภาพ

☐ ครู

☐ เพื่อน

☐ ตนเอง

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน				น้ำหนัก จุดนั้น
	4	3	2	1	
1. อักษรวิธี	เขียนถูกต้อง ทุกคำครบถ้วน	เขียนผิดไม่เกิน 3 คำ	เขียนผิดไม่เกิน 5 คำ	เขียนผิดไม่เกิน 7 คำ	3
2. การจัดลำดับ ข้อความ	จัดลำดับข้อความ ต่อเนื่องสัมพันธ์ กันและมีเอกภาพ	จัดลำดับข้อความ ต่อเนื่องสัมพันธ์ กัน	จัดลำดับข้อความ ขาดความต่อเนื่อง	จัดลำดับข้อความ วกวน สับสน ขาดความต่อเนื่อง	2
3. การใช้ประโยค	ใช้ประโยคถูกต้อง ชัดเจน สละสลวย	ใช้ประโยคสับสน วกวน 1 ประโยค	ใช้ประโยคสับสน วกวน 2 ประโยค	ใช้ประโยคสับสน วกวน 3 ประโยค	3
4. ความ สอดคล้อง สัมพันธ์กับ ภาพ	เขียนเนื้อหา สอดคล้อง สัมพันธ์กับภาพ ครอบคลุม ประเด็นสำคัญ ครบถ้วน	เขียนเนื้อหา สอดคล้อง สัมพันธ์แต่ ครอบคลุม ประเด็นสำคัญ ไม่ครบถ้วน	เขียนเนื้อหา สอดคล้อง สัมพันธ์กับภาพ แต่ไม่ตรงประเด็น	เขียนเนื้อหา ไม่สอดคล้อง สัมพันธ์กับภาพ	2

รายละเอียดเกณฑ์การให้ระดับคะแนนการทำงานกลุ่ม

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน				น้ำหนัก จุดเน้น
	4	3	2	1	
1. การวางแผน การปฏิบัติงาน	มีขั้นตอนการจัด ตำแหน่งหน้าที่ ครบถ้วน	มีขั้นตอนการจัด แต่ตำแหน่ง หน้าที่ขาด 1 ตำแหน่ง	มีขั้นตอนการจัด แต่ตำแหน่ง หน้าที่ขาด 2 ตำแหน่ง	มีขั้นตอนการจัด แต่ตำแหน่ง หน้าที่ขาด 3 ตำแหน่ง	1
2. ความ รับผิดชอบ ต่อหน้าที่	ทุกคนมีหน้าที่ และความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ ของตน	มีผู้มีหน้าที่ แต่ ไม่รับผิดชอบ 1 คน	มีผู้ทำหน้าที่ แต่ไม่รับผิดชอบ 2 คน	มีผู้มีหน้าที่ แต่ ไม่รับผิดชอบ 3 คน	3
3. การมีส่วนร่วม	ทุกคนมีส่วนร่วม ในการปฏิบัติงาน กลุ่ม	ขาดความร่วมมือ ในกลุ่ม 1 คน	ขาดความร่วมมือ ในกลุ่ม 2 คน	ขาดความร่วมมือ ในกลุ่ม 3 คน	3
4. เวลา	เสร็จตามกำหนด และผลงานมี คุณภาพ	เสร็จช้ากว่า กำหนด 5 นาที และผลงานมี คุณภาพ	เสร็จช้ากว่า กำหนด 7 นาที และผลงานมี คุณภาพ	เสร็จช้ากว่า กำหนด 10 นาที และผลงานมี คุณภาพ	1
5. การรับฟัง ความคิดเห็น	ทุกคนรับฟัง ความคิดเห็น ซึ่งกันและกัน ภายในกลุ่ม	ร้อยละ 80 ของ กลุ่มรับฟัง ความคิดเห็น ซึ่งกันและกัน	ร้อยละ 60 ของ กลุ่มรับฟัง ความคิดเห็น ซึ่งกันและกัน	ร้อยละ 40 ของ กลุ่มรับฟังความ คิดเห็นซึ่งกัน และกัน	2

ระดับคุณภาพ

คะแนน	31 - 40	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	21 - 30	หมายถึง	ดี
คะแนน	11 - 20	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	10	หมายถึง	ควรปรับปรุง

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

ภาระงานที่ปรากฏในเอกสารนี้เป็นตัวอย่างงานบางส่วนที่นำมาจากกิจกรรมการเรียนรู้ตามสภาพจริงซึ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมุ่งให้ผู้เรียนทุกคนได้พัฒนาศักยภาพ การคิด การสร้างรูปแบบและวิธีคิดของตนเอง ดังนั้น หากสถานศึกษาจะนำตัวอย่างนี้ไปใช้ ก็สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงภาระงานดังกล่าวให้สอดคล้องกับสภาพของสถานศึกษา เน้นการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริง สถานการณ์จริง โดยคำนึงถึงแหล่งการเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น สภาพแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และอาชีพ และสามารถนำภาระงานที่กำหนดไว้ในชั้นอื่นๆ เช่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไปปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ใช้กับระดับปีอื่นๆ ได้โดยพัฒนาสาระบางส่วนให้มีความเข้มข้น หรือความกว้างของเนื้อหาให้สอดคล้องกับวัย ความสนใจ และพัฒนาการของผู้เรียน ตลอดจนพิจารณาให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ช่วงชั้นที่สอนด้วย นอกจากนี้สถานศึกษายังสามารถพัฒนาออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นการนำไปใช้ในชีวิตจริงให้มากที่สุด โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมประเมินตนเอง ในการวัดและประเมินผลควรใช้รูปแบบและเทคนิควิธีการที่หลากหลาย เช่น แบบทดสอบแบบเลือกตอบ แบบเขียนตอบ แบบจับคู่ แบบถูกผิด การตรวจสอบผลงาน การสัมภาษณ์ดูผลการปฏิบัติงานจากความสนใจและปฏิกิริยาของผู้เรียนต่อกิจกรรมและเนื้อหาการเรียนรู้

กล่าวโดยสรุป ในการพัฒนาภาระงานนั้น สถานศึกษาจะพิจารณาดำเนินการให้สอดคล้องกับหลักการประเมินผลในชั้นเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 ประการ คือ

1. เป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียน
2. การใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย เพื่อวัดความรู้ความสามารถตามลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานหลักสูตรได้อย่างน่าเชื่อถือ และเป็นธรรม
3. ให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถที่ได้จากการเรียนรู้โดยการกระทำ หรือการปฏิบัติจริงอย่างครบกระบวนการ และใช้กับกระบวนการทำงาน และเกณฑ์การประเมินที่ใกล้เคียงกับมาตรฐานในสภาพจริงของวงการอาชีพ
4. กิจกรรมการประเมินเป็นประสบการณ์ที่มีคุณค่าทางการศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอนที่ดำเนินการควบคู่อย่างต่อเนื่อง

5. มีการจัดเก็บข้อมูลการประเมินอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้ในการวางแผนพัฒนาผู้เรียน การตัดสินผลการเรียน การศึกษาต่อ และการรายงานประจำปีในระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษา

นอกจากนี้ ผู้สอนควรนำภาษาไทยไปบูรณาการกับวิชาอื่นๆ เพื่อให้สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน และเป้าหมายของการใช้ภาษาเป็นสื่อในการพัฒนาตนเอง และช่วยให้หน่วยการเรียนรู้ที่น่าสนใจ เป็นปัจจุบัน ซึ่งสามารถบูรณาการได้หลายลักษณะ เช่น

1. การบูรณาการแบบผู้สอนผู้เดียว โดยผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่างๆ กับหัวข้อที่สอดคล้องกับชีวิตจริง หรือสาระที่กำหนดขึ้นมา เช่น เรื่อง สิ่งแวดล้อม ผู้สอนสามารถเชื่อมโยงสาระและกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มสาระต่างๆ เช่น การอ่าน การเขียนจากกลุ่มสาระภาษาไทย การคิดคำนวณ การคิดวิเคราะห์ต่างๆ จากกลุ่มสาระคณิตศาสตร์ ชีวิตกับสิ่งแวดล้อมจากกลุ่มวิทยาศาสตร์ การดำรงชีวิตและครอบครัว จากกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นต้น ทำให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะและกระบวนการเรียนรู้หาความจริงจากหัวเรื่องที่กำหนด

2. การบูรณาการแบบคู่ขนาน เป็นการบูรณาการโดยมีผู้สอน 2 คนขึ้นไปร่วมกันจัดการเรียนการสอน โดยอาจฝึกหัวข้อเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วบูรณาการเชื่อมโยงแบบคู่ขนาน เช่น ผู้สอนคนหนึ่งสอนวิทยาศาสตร์เรื่องเงา ผู้สอนอีกคนสอนคณิตศาสตร์เรื่องการวัดระยะทางโดยการวัดเงา ถัดคำนวณในเรื่องเงาในช่วงเวลาต่างๆ ผู้สอนอีกคนสอนศิลปะ อาจสอนเทคนิคการวาดรูปที่มีเงา ผู้สอนอีกคนหนึ่งสอนภาษาไทยอาจสอนให้ศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูล และการนำเสนอข้อมูลในรูปรายงาน หรือนำเสนอผลงานปากเปล่า

3. การบูรณาการแบบสหวิทยาการ การบูรณาการในลักษณะนี้คือการนำเนื้อหาจากหลายกลุ่มสาระมาเชื่อมโยงเพื่อจัดการเรียนรู้ ซึ่งโดยทั่วไปผู้สอนมักจัดการเรียนการสอนแยกตามรายวิชาหรือกลุ่มวิชา แต่ในบางเรื่องผู้สอนจัดการเรียนการสอนร่วมกันในเรื่องเดียวกัน เช่น ในวันสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ผู้สอนภาษาไทยสอนให้ผู้เรียนรู้คำศัพท์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ผู้สอนสังคมศึกษาให้ผู้เรียนค้นคว้า หรือทำกิจกรรมชมรมสิ่งแวดล้อม และผู้สอนสุขศึกษาอาจให้ผู้เรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับการรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะ

4. ผู้เรียนทุกคนต้องผ่านขั้นตอนการพัฒนาทางภาษาเช่นเดียวกัน แต่จะต่างกัน ในจังหวะก้าวและวิธีการเรียนรู้

5. ภาษาและวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด หลักสูตรจึงให้ความสำคัญ และเห็นคุณค่าของเชื้อชาติ วัฒนธรรม ภูมิหลังทางภาษา และความหลากหลายของภาษา ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตนเองและกระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนรู้

ข้อพึงปฏิบัติ

เป้าหมายของการจัดการศึกษา คือ พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด ในการจัดกิจกรรมของการเรียนรู้ ผู้สอนจำเป็นต้องวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการประเมินให้สอดคล้องกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะนำไปสู่การประเมินความรู้ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน ความสามารถในการใช้ภาษาสามารถประเมินได้จากการรวบรวมข้อมูลผ่านการสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ทั้งในขณะที่ผู้สอนจัดกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งถือว่าอยู่ในบริบทที่ผู้สอนได้จัดหรือจำลองขึ้นมา และขณะที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติในสภาพจริงจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลต่างๆ รอบตัว ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ผู้สอนสามารถประเมินพัฒนาการด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ต้องการปลูกฝังให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนด้วย

ท้ายที่สุดใคร่ขอให้ผู้สอนได้นำผลการประเมินมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนอย่างจริงจัง มิใช่การประเมินเพื่อการตัดสิน เพื่อเลื่อนชั้นหรือเพื่อการผ่านแต่ประการเดียว เพราะหลักการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความสำคัญต่อการประเมินเพื่อปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนรายบุคคลเป็นประเด็นหลัก

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

1. อธิบดีกรมวิชาการ (นายประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์)
2. รองอธิบดีกรมวิชาการ (นางอารีรัตน์ วัฒนสิน)
3. ผู้อำนวยการสำนักงานทดสอบทางการศึกษา (นายชอบ ลิขอ)

วิทยากรกลุ่ม นายจรูญ คำยัง

กรรมการ

1. นางวันเพ็ญ ลิทธิกุล	โรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี อ.เมือง จ.อุทัยธานี
2. นางลัดดา ทองศรี	โรงเรียนอนุบาลพิษณุโลก อ.เมือง จ.พิษณุโลก
3. นางจินตนา พรหมโสภา	โรงเรียนอนุบาลอุตรดิตถ์ อ.เมือง จ.อุตรดิตถ์
4. นางเชื้อมพร กลมแป้น	โรงเรียนบางคูวัด อ.บางบัวทอง จ.นนทบุรี
5. นางกลั่นอุบล วิจิผล	โรงเรียนระดังหินประสาธรรค์ อ.บางบัวทอง จ.นนทบุรี
6. นางสาวเรไร ตาปนันท	โรงเรียนวัดพระยาปลา อ.หนองจอก กรุงเทพมหานคร
7. นางวรรณิ์ ชาญชิด	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ
อ.เมือง จ.สมุทรปราการ
8. นางสุมณฑา พันธุ์ธ	โรงเรียนศรียาภัย อ.เมือง จ.ชุมพร
9. นางสาวจินดา พุ่มพวง	โรงเรียนบ้านร่มเกล้า อ.ชาติตระการ จ.พิษณุโลก
10. นางสาวอรไท วงศ์กิตตะ	โรงเรียนนาด่างวิทยา อ.นาด่าง จ.เลย
11. นางรุ่งนภา พลละสิทธิ์	โรงเรียนเมืองนราธิวาส อ.เมือง จ.นราธิวาส
12. นางปานใจ ประสงค์เงิน	โรงเรียนอุทุมโงศึกษาลัย อ.อุทุม จ.สุพรรณบุรี
13. นายเสฐียร เกตุแก้ว	โรงเรียนเทศบาลวัดดึกมหาชยาราม (สมุทรคุณากร)
อ.เมือง จ.สมุทรสาคร
14. นางอัมพร แด้มทอง	สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ
15. นางสาวอุทิน จิงวิเศษพงศ์	สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ
16. นางสาวกึ่งกาญจน์ สิริสุคนธ์	สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ

ผู้เขียน นางสาวกึ่งกาญจน์ สิริสุคนธ์

บรรณาธิการ นางสาวกึ่งกาญจน์ สิริสุคนธ์

ผู้พิมพ์ต้นฉบับ

1. นางอัมพร แด้มทอง
2. นางสาวปาหนัน สุขมาก
3. นางสาวสายชล รัตนนุ่มน้อย

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ การออกแบบการพัฒนาเครื่องมือการประเมินสภาพจริง เอกสารประกอบ
การประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาเครื่องมือประเมินผลการศึกษา ตามหลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 76 หน้า
- กรมวิชาการ สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มภาษาไทย ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2544 26 หน้า
- กรมวิชาการ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้า
และพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.) กรุงเทพมหานคร 2544 48 หน้า
- ปรีชา ศรีเรืองฤทธิ์ การเปรียบเทียบความสามารถใช้ภาษาอังกฤษทักษะการฟัง, การ
พูดเพื่อการสื่อสารและแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ที่ได้รับการสอนโดยสถานการณ์จำลอง การสอนโดยใช้กลวิธีเสริมต่อการเรียนรู้
ประกอบสถานการณ์จำลอง และการสอนตามคู่มือครู ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536.
- ศุภพร สุขชื่น ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษในด้านทักษะการ
รับสาร และทักษะการส่งสาร วิทยานิพนธ์ คม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- อัจฉรา วงศ์ไสร การทดสอบและการประเมินผลการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สำนัก
พิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- Costa , Arther L. "Reassessing Assessment", Educational Leadership 46 (7) : 2,
April 1998.
- Cradler, John. "Authentic Assessment : Finding the Right Tools" Educational
Leadership 20 - 25, October 1991.
- Harris, D.P. **Testing English as Second Language** New York, Mc Graw-
Hill, 1969.
- Herman, Joan L. Aschbacher, Pamela R. and Winters, Lyrrn. A Practical Guide
to Alternative Assessment, Library of Compress Cataloging-in-
Publication Data, 1992.
- Jasmine, Julia "Portfollio Assessment for Your Whole Language Classroom",
Teacher No. 145, Portfolio Assessment Macerator Inc. California 1992.
- Jasmine, Julia. Portfolio and Other Assessment. Huntington Breach : Teaclur
Created Materials, Inc. 1993.

- Lado , **R.L. Modern Language Testing : The Construction and Use of Foreign Language Test**, London, Longman Green & Co. 1961.
- Marzano, Robut J., Pickering, Debra and Mctighe, Jay, **Assessment Student Outcomes Performance Assessment Using the dimensions of Learning Model**. Vsginia : Association for Supenision and Cursiculum Development, 1993.
- Oller, John W. **Language Test at School**, London, Longman, 1979.
- Ryan, Concetti Doti “Authentic Assessment” Westminster : Teacher Created Materials Inc. 1994.
- Sugarman, Jay., Allen, James. and Keller-Cogan, Meg. “How to make Authentic Assessment work for you” *Instructor* 103 (1) : 66-70 July/August, 1993.
- Valette, Rebecca M. **Modern Language Testing** (2nd Edition) New York, Harcourt Brace Jouanich, Inc. 1977.
- Valette, Rebecca M. and Disick, Renec S. **Modern Language Performance Objectives and Individualization** New York, Harcourt Brace Jovanich, Inc. 1972.

